

KESİT AKADEMİ DERGİSİ

ISSN: 2149-9225

The Journal of Kesit Academy

Assist. Prof. Dr. Doğan YÜCEL
International Burch University,
Oriental Philology
dyucel58@gmail.com

MAKEDONCADAKİ TÜRKİZMLER
ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALAR:
ÇERÇEVE, DEĞERLENDİRME VE
KAYNAKÇA DENEMESİ

TURKISM STUDIES CONDUCTED IN THE
MACEDONIAN LANGUAGE: FRAMEWORK,
EVALUATION AND BIBLIOGRAPHY

Geliş / Submitted / Отправлено: 04.02.2021

Kabul / Accepted / Принимать: 10.03.2021

Yayın / Published / Опубликованный: 25.03.2021

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Article Information

Research Article

Информация о Статье

Научная Статья

Atıf / Citation / Цитата

Yücel, D. (2021). Makedoncadaki Türkizmler Üzerine Yapılan Çalışmalara Bir Çerçeve, Değerlendirme ve Kaynakça Denemesi. *Kesit Akademi Dergisi*, 7 (26), 182-213.

Yücel, D. (2021). A Framework, Evaluation and Bibliography on Turkism Studies Conducted in The Macedonian Language. *The Journal of Kesit Academy*, 7 (26), 182-213.

10.29228/kesit.49221

Bu makale İntihal.net tarafından taranmıştır.

This article was checked by Intihal.net.

Эта статья была проверена Intihal.net

intihal.net

KESİT AKADEMİ DERGİSİ

ISSN: 2149-9225

The Journal of Kesit Academy

MAKEDONCADAKİ TÜRKİZMLER ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALAR: ÇERÇEVE, DEĞERLENDİRME VE KAYNAKÇA DENEMESİ

TURKISM STUDIES CONDUCTED IN THE MACEDONIAN LANGUAGE:
FRAMEWORK, EVALUATION AND BIBLIOGRAPHY

Dr. Doğan YÜCEL

Öz: Güney Slav dillerininm Doğu koluna mensup Makedonca, XIV-XIX. yüzyıllar arasında yaklaşık 500 yıl Türkçe ile -Türkçenin "üst dil" olduğu- bir etkileşim içerisinde bulunmuştur. Makedonya, Balkanların en küçük kara parçalarından birisidir. Ana dili Makedonca olan konuşur sayısı da oldukça sınırlıdır. Ayrıca Makedonya Osmanlıdan en son ayrılan Balkan dilidir. Bu gibi sebeplerle Makedoncadaki Türkizmler konusu diğer Balkan dillerine göre daha geç başlamıştır. Makedoncadaki Türkçe kelime ve unsurlara dair bir asra yakın süredir araştırmacılar birçok telif ortaya koymuşlardır. Bu çalışmalarını yapan araştırmacıların milliyeti, eserlerin makale ve tebliğ gibi türleri, teliflerin vücuda getirildiği diller açısından miktarları bütüncül bir bakış açısıyla verilmiş ve kıyaslamaları yapılmıştır. Makedoncaya Türkizmlerin geçiş âmilleri ile Türkizmlerin derleme kaynaklarına dair 70 ve bizatihi Makedoncadaki Türkizmlere matuf 241 adet olmak üzere toplam 311 eser bu derlemede yer almaktadır. Kaynakça, dijital makale ve tez sitelerinin veri tabanları ve basılı eserlerin kaynakçalarının taranması ile hazırlanmıştır. Anılan bu çalışmalara dört kademeli, 55 alt başlıklı bir çerçeve çizilmeye çalışılmış ve sonunda tablolar hâlinde tasnifleri yapılmıştır: tespit, tasnif, tahlil, ihya. Derleme sonucunda; Makedon ve Türk müelliflerin en fazla eseri kaleme aldıkları, Makedonya ve Türkiye'nin en çok telifin yapıldığı ülkeler olduğu gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Makedon dili, Türkizmler, Balkan dilleri, Türkizmler kaynakçası.

Abstract: Macedonian belonging to the Eastern branch of the Southern Slavic languages, interacted with Turkish for about 500 years between the 14th and 19th centuries, in which Turkish was the "superstratum." Macedonia is one of the smallest land parts of the Balkans. The number of native speakers is quite limited. Also, Macedonia is the last independent Balkan language to leave the Ottoman. For these reasons, the issue of Turkisms in Macedonian started later compare to other Balkan languages. For nearly a century on Turkish words and elements in Macedonian, researchers have published many studies. The nationalities of the researchers who wrote these works, the types of the studies such

as thesis, articles or conference papers, and quantities in terms of the languages in which the studies have been written, were given in this article with a holistic view in comparison tables. A total of 311 works, 70 of which are on borrowing factors and sources, besides 241 directly on Turkism studies, are listed in this study. These works were tried to put in a frame with 55 subtitles in four stages, and eventually, their classifications were made in tables: identification, classification, analysis, reclamation. As a result of the compilation, Macedonian and Turkish authors of most of the articles they penned, Macedonia and Turkey have concluded that most countries do work.

Key words: Macedonian language, Turkisms, Balkan languages, Turkisms bibliography.

GİRİŞ

Balkanların Güney kısmında meskûn Makedonlar Slav dillerinin Güney grubunun Doğu kısmına dâhil bir dil konuşmaktadırlar. Türklerin Balkanlardaki son hâkimiyeti miladî XIV-XX. yüzyıllar arasındaki Osmanlı devridir. Makedonca, Osmanlı devletinin 500 yılı aşkın süren hâkimiyetinde “üst dil” olan Türkçenin tesirinde kalmıştır. Osmanlının Makedonya’dan çekilmesiyle Makedonlar kendi devletlerini kurmuşlardır.

Makedonya, Balkanların hem nüfus hem de toprak bakımından küçük parçalarından biridir. Aynı zamanda Osmanlıdan Balkanlarda en son ayrılan Balkan dilidir. Bu kabil sebeplerle Makedoncadaki Türkizmlerin araştırmaları diğer Balkan dillerine göre daha geç başlamıştır. Makedonya takriben Osmanlıdan Sırbistan’a göre 45; Romanya, Bulgaristan ve Bosna’ya göre 35; Yunanistan’a göre ise 90 yıl sonra ayrılmıştır. Makedonya, Osmanlı ve sonrasında Türkçe, Makedonca ve Arnavutça konuşurların sayıca birbirlerine yakın miktarda olduğu bir coğrafya olmuştur. Bu gibi nedenlerle Makedon dilinin standartlaşması ve içindeki aslî ve naklî unsurlarının tedkiki diğer Balkan dillerine nazaran çok daha geç başlamıştır.

Türkçenin Balkanlarda “üst dil” olduğu bu 500 yıllık dönemden kalan Türkçe dil mirası üzerine epeyce çalışma yapılmıştır. Balkan dillerindeki Türkizmler üzerine dil sayısı bakımından ilk bütüncül çalışma Franz Miklošić’in 1884-1890 seneleri arasında Viyana’da Kraliyet İlimler Akademisi Filoloji-Tarih mecmuasında tefrika ettiği *Die Türkischen Elemente in der Südosteuropaischen Sprachen (Griechisch, Albanisch, Rumunisch, Bulgarisch, Serbisch, Kleinrussisch, Grossrussisch, Polnisch)* (Güneydoğu Avrupa dillerinde Türkçe unsurlar (Yunanca, Arnavutça, Rumence, Bulgarca, Sırpça, Rusça, Lehçe) eseridir. Çalışmada Makedonca mevcut değildir. Karl Lokotsch’un 1927’de neşrettiği *Etymologisches Wörterbuch Der Europäischen Wörter Orientalischen Ursprungs* (Avrupa Dillerindeki Oryantal Kökenli Kelimelerin Etimolojik Sözlüğü)’nde de Makedonca yer almaz. Bölgedeki ilk Türk kültür ve medeniyeti çalışmaları *Речник косовско-метохиског дијалекта I* (Kosova-Metohisk lehçesi Sözlüğü I)’nin ve daha birçok çalışmanın da müellifi olan Glisa Elezoviç tarafından 1931’de yazılan ve Üsküp’te yayımladığı *О именима и пореклу старијих муслиманских породица у Скопљу* (Üsküp’teki Eski Müslüman Ailelerin İsimleri ve Kökenleri Üzerine) adlı çalışmadır. Makedoncadaki Türkizmler üzerine ilk ciddi çalışma ise Yahya Kemal’in de akrabası olan Olivera Yaşar Nasteva’nın 1962 yılında bir doktora tezi olarak kaleme aldığı “Турските лексички елементи во македонскиот јазик” (Makedon Dilindeki Türkçe Dil Unsurları) eseridir. Ancak bu kıymetli eserin basımı 2001’de tezin yazımından yaklaşık 40 yıl sonrasında vaki olmuştur. 2015 yılında Xhanari *Balkan Dillerindeki Ortak Türkiz-*

malar Sözlüğü adlı eserinde sekiz Balkan dili arasına Makedoncayı da dahil etmiştir. Karaağaç da *Türkçe Verintiler Sözlüğü* eserinde (2008) Makedoncayı geniş ölçüde Nasteva'dan istifade ederek sözlüğüne eklemiştir.

Makedoncadaki Türkizmler üzerine yapılan çalışmaları tarihî süreç içerisinde bazı dönemlere ayırmak gereklidir: 1. Dönem: 1912-1962 Nasteva'nın çalışmasına kadar olan dönem. 2. Dönem: 1962'den 1991'e kadar olan Komünizm dönemi ve 3. Dönem: 1991-2020 Yugoslavya'nın Dağılmasından sonraki dönem olarak üçe ayırabiliriz. Çalışmaların sayıca miktarlarına bakılırsa içinde bulunduğumuz komünizm sonrası dönem en fazla çalışmanın telif edildiği zaman dilimidir. Son dönemde Makedoncadaki Türkizmler üzerine yapılan araştırmalar çoğalmış ve konuya ilgi artmıştır. Yeni çalışmalar yapacak araştırmacılara günümüze kadar yapılan çalışmaları bir çerçeve hâlinde vermenin biraz da olsa işlerini kolaylaştıracağı hedefiyle bu kaynakça hazırlanmıştır. Çerçevenin esası dört basamaklı bir yöntemle belirlenmeye çalışılmıştır: tespit, tasnif, tahlil, ihyâ.

1.1. Türkizm Çalışmalarının Tarihî Dönemleri ve Kaynakça Çalışmaları

Dillerarası ilişkiler açısından bakıldığında Türkçeden Makedoncaya hem kelime ve dil unsurları hem de dil kalıntıları geçmiştir. Türkçenin Alıntılar Sözlüğü'nde Makedoncaya 1749 kelime geçtiğini ancak Makedoncadan Türkçeye hiç kelime geçmediği gösterilmektedir (Karaağaç, 2014, s. 129). Bu derlemede de her üç alıntı çeşidine dair çalışmalar listelenmiştir. Oytun Altun'un *Diller Arası Alışveriş* dil ilişkilerine dair bir çerçeve çizmektedir (Oytun Altun, 2012). Yazılan bir diğer makalede de olduğu şekliyle Makedonca Türkçeyi etkileyen Batı dilleri arasında yoktur (Uysal, 2020). Ayrıca Bibliyografya çalışmalarının niteliği ve Türkiye'deki tarihsine dair Uysal ve Demir'in (2020) ilgili eserine bakılabilir.

Makedoncadaki Türkizm çalışmalarına dair doğrudan veya dolaylı bazı kaynakça çalışmaları yapılmıştır. Kutlar'ın 1995'te kaleme aldığı "Balkan Dillerindeki Türkçe Kültür Kelimeleri" isimli yüksek lisans tezinin sonuna ilave olarak "Konu İle İlgili Çalışmalar Bibliyografyası" eklemiştir. Bu ekte Kutlar, Balkan dillerine ilaveten Rusça, Macarca, Lehçe gibi Batı dillerini de eklemiştir (627-653). 1999'da Kutlar, *Balkan Ülkelerindeki Türkçe Alıntılar ve Sözlükler Üzerine Kısa Kaynakça* adlı makalesinde Rusça ve Macarca da dâhil olmak üzere 140 çalışmayı listelemiştir. Kutlar'ın bu çalışmasında sadece beş kaynak bizzat Makedoncaya dairdir. Uzun ve Özek ise 2019'da *Balkanlarla İlgili Türkiye'de Yapılmış Çalışmalar I* adlı makalelerinde Türkiye'de Balkanlar üzerine kaleme alınan 520 makale ve bildiriye Balkan ülkelerine ve konu (dil bilgisi, metin, sözlük, diğer) başlıklarına göre tasnif etmişlerdir. Uzun ve Özek'in adı geçen makalesinde Makedonya başlığı altında 70, konumuza dair ise 10 çalışma yer almaktadır. Uzun'un 2019'da yine aynı isimle yayınladığı II. makalesinde ise Balkanlar üzerine yapılan yüksek lisans ve doktora tezleriyle müstakil kitapları yine Balkan ülkelerine ve aynı konu başlıklarına göre bir liste hâlinde vermiştir. Uzun'un telifinde ise 398 eser yer almakta, Makedonya başlığı altındaki 39 çalışma listelenmekte ve makalede verilen 3 kaynakça konumuzun kapsamına girmektedir.

1.2. Çalışmanın Amacı ve Yöntemi, Verilerin Toplanması ve Tasnifi

Bu derleme Makedoncadaki Türkizmler üzerine yapılan araştırmaların çoğaldığı ve ilginin arttığı bu dönemde yeni araştırmalar yapacak araştırmacılara günümüze kadar yapılanları bir çerçeve hâlinde vermenin kaynakça taramalarını kolaylaştıracağı hedefiyle bu kaynakça hazırlanmıştır.

Kaynakçadaki bazı çalışmalar birden fazla başlık altında değerlendirilebilecek niteliktedirler. Bu durumda olan eserler değerlendirilirken en öne çıkan yönleriyle ele alınmışlardır. Mesela; Nasteva'nın *Makedoncadaki Oryantalizmler* eseri gibi. Bu çalışma içerisinde Türkizmlerin fonetik, etimolojik tahlillerini de barındırmakla birlikte eserin en öne çıkan yönü geniş kapsamlı bir Türkizmler derlemesi olmasıdır. Bazıları ise tespit edilen konu başlıklarının altına içerdikleri ikinci veya üçüncü yönleriyle yerleştirilmişlerdir. Kaynakçada verilen kimi eserlerin başlıkları bütün içeriklerini verirken kimilerinde ise genel ifadeler kullanılmıştır. Ayrıca birden fazla müellifin olduğu teliflerde eser-müellif sayılarının denk gelmesi adına ilk isimlerine göre değerlendirilmişlerdir. Heyet çalışması olan eserler yayım yeri ve diline göre tasnif edilmiştir. Kaynakçada istifade olunan dijital kaynaklar, ödünclemelerde etkin faktörler ve alt başlıklar bu makalenin yazarının diğer Balkan dilleri üzerine de hazırladığı kaynakça çalışmalarıyla yöntem birliği açısından paralel şekilde hazırlanmıştır.

1.3. Çerçevenin Hazırlanmasında Faydalanılan Kaynaklar

Makedoncadaki Türkizmler üzerine yapılan çalışmalar derlenirken;

Karadağ: www.nbcg-digitalnabibliografija.me Karadağ dijital kitap ve makale arşivi.

Hırvatistan: dizbi.hazu.hr HAZU Hırvat İlim ve Sanat Akademisi Dijital Kitap ve makale Arşivi, HRCAK Slavistik dijital makale arşivi, CROSBİ Hırvat İlmî Kaynak arşivi, katalog.kgz.hr Hırvatistan Merkez Kütüphane arşivi, *Knjižnica* Zagreb üniversitesi Filoloji Fakültesi tez ve makale arşivi, Croatian Encyclopedia I-XI (Hırvatistan Ansiklopedisi I-XI) dijital ansiklopedisi, skupni.nsk.hr/ Hırvat Milli Koleksiyonu Kataloğu, RUNIOS Osijek Josip Juri Üniversitesi Dijital Kaynağı. JAZU Yugoslav İlimler Akademisi kütüphane arşivi.

Almanya: slavistik-portal.de Almanya Slavistik Protalı, uol.de Oldenburg üniversitesi Slavistik Enstitüsü dijital arşivi, Karlsruhe Üniversitesi dijital kataloğu. Berlin Millî kütüphanesi dijital tez arşivi ve kütüphane kataloğu,

Macaristan: Macar İlimler Akademisi *Acta Orientalica* (Şarkiyat Mecmuası) Dergisinin 60 yıllık arşivi, akademiai.com Macaristan ilmi dergiler makale arşivi,

Makedonya: MANU Makedon İlimler Akademisi *Makedonski Jazik* (Lisan) dergisinin 60 yıllık arşivi, www.promacedonia.org/,

Sırbistan: dais.sanu.ac.rs Sırp İlim ve Sanat Akademisi *SANU* (SASA) makale ve tez arşivi, elibrary.matf.bg.ac.rs/ Belgrad üniversitesi Fen Fakültesi dijital kitap ve makale arşivi,

SCINDEKS Sırbistan dijital makale dizini,

Bulgaristan: BAN Bulgar İlimler Akademisi dijital makale ve tez arşivi, naum.slav.uni-sofia.bg/ Sofya üniversitesi Edebiyat fakültesi dijital arşivi. *SCRIPTA BULGARICA*. Digi-

tal Library of Medieval Bulgarian Literature.

Avusturya: Avusturya Kraliyet İlimler Akademisi tez bankası ve makale arşivi,

Bosna-Hersek: ANU Bosna-Hersek İlim ve Sanat Akademisi makale arşivi, Saraybosna Gazi Husrev Bey Kütüphanesi el yazması katalogları ve kütüphane kataloğu, izj.unsa.ba/ Saraybosna Üniversitesi dijital makale ve kitap arşivi, www.ff-eizdavastvo.ba Saraybosna Üniversitesi Filoloji Fakültesi Dijital yayınları, Tuzla, Zenica, Mostar Filoloji Fakülteleri Tez arşivleri,

Romanya: Romen İlimler akademisi el yazması katalogları, Diacronia Romen dijital makale arşivi,

Slovenya: cobiss.si. Müşterek Dijital Kaynak Sistem ve Hizmetleri. www.dlib.si/ Digitalna knjižnica Slovenije Slovenya Dijital Kütüphanesi. revije.ff.uni-lj.si/ Ljubljana Filoloji Fakültesi dijital kütüphanesi,

Çekya: Slovansky ústav SLU Çekya dijital kütüphane ve makale arşivi,

İtalya: Ricerche Slavistiche, Roma Üniversitesi Slavistik Dergisi ve Kürsüsü dijital makale arşivi

Rusya: www.orientalstudies.ru/ Sen Petersburg Oryantalizm Kürsüsü dijital kaynağı ve dergi arşivi.

webirbis.spsl.nsc.ru/, elibrary.ru Rusça dijital kitap ve makale arşivi, www.dissercat.com Dijital Tez bankası,

Türkiye: Dergipark TÜBİTAK makale arşivi, Çukurova ve Gazi Üniversiteleri dijital Türkoloji arşivleri, Sobiad, TR Dizin Dijital tez ve Makale katalogları, YÖK Tez bankası,

Yunanistan: Selanik Üniversitesi Dijital kütüphane arşivi, Yunan millî kütüphanesi dijital kataloğu,

Fransa: www.sudoc.abes.fr/ Fransız Toplu Dijital Kütüphane Kayıt Kataloğu. persee.fr Fransız Milli Eğitim Bakanlığı açık dijital makale arşivi,

İngiltere: ORA Oxford Üniversitesi makale araştırma arşivi,

ABD: Michigan Üniversitesi dijital kütüphanesi, OPAC Amerikan Tez Hazinesi dijital kataloğu, JSTOR 7000 dergilik dijital makale paylaşım sitesi,

Kanada: Toronto üniversitesi dijital eski eserler kütüphanesi, Orta ve Doğu Avrupa Dijital Kütüphanesi CEEOL, wiki.lingvoforum.net/ Rusya. academia.edu dijital tebliğ/makale paylaşım sitesi, scribd.com dijital tebliğ/makale paylaşım sitesi, hathitrust.org dijital kütüphane, archive.org dijital kütüphane, researchgate.net dijital tebliğ/makale paylaşım sitesi. googlescholar dijital tebliğ/makale paylaşım sitesi gibi dijital kaynaklarla ilaveten 70 kadar çalışmanın da kaynağı taranmıştır.

Bulgu ve Yorumlar

2.1. Türkizmlerin Balkan Dillerince Ödünçlenmesinde Müessir Âmiller

Türkizmlerin Sırp-Hırvat diline ödünçlenme sebepleri değerlendirilirken Škaljić üç madde üzerinde durur; Türklerin Balkanlara yeni bir idarî ve siyâsî sistemle gelmeleri, Şark/

İslâm kültürünü getirmeleri ile Osmanlı mektep ve medreselerinde alınan talim (1966, s. 13). Ortak bir çerçeve çizilebilmek gayesiyle bu üç maddeden yola çıkarak Sırp-Hırvat-Boşnak dilindeki Türkizmler üzerine yapılan bu değerlendirmeler diğer Balkan dilleri (Makedon dili de dâhil olmak üzere) için de esas alınmıştır. Ancak Sırp-Hırvat-Boşnak dilindeki bazı maddeler Makedon dilindeki Türkizmlerin ödünçlenme sürecinde farklılıklar gösterebilmektedir. Bu durum çalışmaların dağılımından da anlaşılabilir.

1.1. İdarî ve siyâsî nizam: 1.2.1. İdareci sınıfla temas, 1.2.2. Ticaret, matbuat hayatı.

1.2. Şark-İslam kültürü: 1.2.1. Tekke-zaviyeler, 1.2.2. İslâmiyet 1.2.3. Türk halk folkloru.

1.3. Medrese-enderun eğitimi: 1.3.1. El hamiyado edebiyatı, 1.3.2. Divan edebiyatı. 1.3.3. Âşık edebiyatı. 1.3.4. Osmanlı mektep-medrese eğitimi.

Bu dokuz başlıkta yer alan kaynakların Türkizmlerin derlenmesine kaynaklık etmeleri konu ve muhtevaları açısındandır. Mesela; Makedonya kültüründe Türk izleri, eski Üsküp'te yer isimleri, Kosova'da birkaç dilli şiirler, Müslüman şahıs isimleri vb. Bu noktada doğrudan Türkizm çalışması sayılabilmeleri için *Makedon dilindeki Türkçe ekler*, *Makedoncadaki Türkçe Kalıntılar* vb. konu olarak sadece Makedoncadaki Türkizmlere mahsus olmaları gereklidir. Ancak kaynak ve müessir âmillere noktasında bütün çalışma ve kaynaklar listeye alınmamıştır. Mümkün oldukça her konudan ana eserler veya örnek çalışmalar koyulmaya çalışılmıştır. Aksi takdirde belki binlerce çalışma daha listelenmiş olacaktır.

Türkizmlerin Balkan Dillerince Ödünçlenmesinde Müessir Âmillere

İdareci Sınıfla Temas

Çelik, N. (2010). *Balkans under Ottoman Rule*, (Osmanlı İdaresinde Balkanlar). Karadeniz Araştırmaları, 6(24), 1-27.

İnalçık, H. (2005). *Türkler ve Balkanlar*. Bal-Tam Türklük Bilgisi, 3, 20-21. Prizren.

Jelavich, B. (1983). *History of Balkans, Vol. 1: 18th and 19th Centuries*. (Balkan Tarihi 1. Cilt: 18. ve 19. Yüzyıl). Cambridge.

Melahat, H. (1998). Makedon Dram Eserlerinde

Скарић, В. (1936). *Балкан Под Турском Владоу* (1-200)+Dizin). OTAM Ankara Üniversitesi İslam Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi, 21, 259-263.

Vaillant, A (1953). *Les langues slaves meridionales et la conquête turque*, (Güney Slav dilleri Üsküplü Divan Şairleri. Türk Yurdu, Nisan. (10 ve Türk fetihleri). Byzantina Slavica Prague, 32, 54-57. (XIV)123-129.

Divan Edebiyatı

Delilbaşı, M. (2007). *Mustafa İsen, Varayım Gidem Urumeli'ne Türk Edebiyatı'nın Balkan Boyutu* No: 195.

İstanbul 2009, 205 s. (İçindekiler+Önsöz+ Makale-

Türk İzleri ve Türkler, Ankara.

Xhanari, L. ve Harri, U. (2015). *Osmanlı Devleti'nin Balkan halklarıyla beşyüz yıllık ortak Tarihinin Değerlendirilmesi ve Yeniden Yazılması Hususunda Yeni bir Vizyon*, Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi, 2 (7), 42-64.

Матковски, А. (1986). *Новите институции и односи што турците ги создадоа на Балканот во Македонија*, (Türklerin Makedonya'da Balkanlar Üzerine Şekillendirdiği yeni Müesseseler). Prilozi MANU, XVII (2), 47-67.

İsen, M. (1990). *Kültür Tarihimizde Üsküp ve Üsküplü Divan Şairleri*. Türk Yurdu, Nisan. (10 ve Türk fetihleri). Byzantina Slavica Prague, 32, 54-57.

Yörür, A. (2018). *Latîfi Tezkiresi'nde Balkanlar ve Balkan Şairleri* (ss. 23-30). Balkan Eğitim Araştırmaları, Tekirdağ: Trakya Üniversitesi Yayınları

- Ticaret, Matbuat** tut lingvističeskikh issledovanij; otvetstvennyj Clayer, N. (2004). *Le premier journal de langue* redaktor N. N. Kazanskij. St. Petersburg, 256-turque en caractères latins: Esas (Manastır/Bitola 265.
- 1911). (Latin Harfli İlk Türkçe Gazete). Turcica, Menges, K.H. (1983). Türkisches Sprachgut im 36, 253–264. Südslawischen. (Güney Slav dillerinde Türkçe),
- Türk Halk Folkloru, Dili ve Kültürü** Ziele und Wege der Balkanlinguistik. Berlin, Acaroğlu, T. (1982). *Balkan Halkbiliminde Türk* 132-146.
- Etkileri*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı. Namicev, P. (2015) Историја на Artun, E. (2003). Osmanlının İlk Dönemlerinde архитектура, уметноста и урбанизмот 2. Türk ve Balkan Kültürlerinde Etkileşim. Folk- Namicev, P. (2017). Bedestens from Ottoman lor/Edebiyat, 1(33), 99-105. period: factors of influence implemented in Beldiceanu, N. (1991). L'influence ottomane sur contemporary city concept. (Osmanlı Dönemi la vie urbaine des Balkans et des principautés Bedestenleri: Çağdaş kent kavramında uyu- roumaines. (Balkanların kentsel yaşamı ve lamanın etki faktörleri). JPMNT, 5(1). 7-13. Rumen beylikleri üzerindeki Osmanlı etkisi). Namicev, P. (2017). Hans of the Ottoman pe- La culture urbaine des Balkans: XVe - XIXe riode: An analysis of the spatial concept in func- siöcles. 23-29 tion of a modern tourist purpose. Journal of Birsel, H.; Özkaya-Duman, O. (2013). Ortak Process Management - New Technologies, In- Tarihi Balkan Kültürü İçinde Türkçenin Rolü ternational, 5 (4). 80-88.
- ve Balkan Türkçesinin Geleceğine Dair Orta Namicev, P. (2017). The role of the monuments Vadedi Bir Öngörü. (153-163). Uluslararası Dil from cultural heritage as a part of the turist ve Edebiyat Çalışmaları Konferansı "Balkan- offer: development of methodology. (Turizmi larda Türkçe" Hëna e Plotë "Beder" Universite- Çeşitlendirmenin bir parçası olarak kültürel si 14-16 Kasım 2013; 1. Cilt. Tiran/Arnavutluk. miras anıtlarının rolü: metodolojinin geliştiril- Friedman, V. (2006). Balkans as a linguistic mesi.). International scientific conference Chal- area. (Dil Sahası Olarak Balkanlar) Encyclope- lenges of tourism and business logistics in the dia of Language and Linguistics, 1, 657-672. 21st century, 24-25 Oct 2017, Gevgelija, Mace- donia. Oxford: Elsevier.
- Friedman, V. (2011). The Balkan Languages Namicev, P. Namiceva, E., (2016). The main and Balkan Linguistics, (Balkan Dilleri ve Bal- features of the urban house in Kriva Palanka kan Dil İncelemeleri) Annual Review of Anth- from the 19th century. (19. yüzyıldan kalma ropology, 40, 275-291. California, Palo Alto Kriva Palanka'daki kent evinin ana özellikleri.). Gökdağ, B. A. (2012). Balkanlar: Etnik Karma- Славишки зборник, 3(3), 127-144. şanın Dilsel Boyutları. Karadeniz Araştırmaları Namicev, P. & Namiceva, Dergisi, 32, 1-27. E. (2017). Construction characteristics of the Grifanova, A. (1992). Тюркские этносы traditional city house from 19th century in раннего средневековья в юговосточной Shtip. (İştıp'te 19. yüzyıldan kalma geleneksel Европе (K проблеме тюркских, şehir evinin inşaat özellikleri). Natural resour- заимствований, (Güneydoğu Avrupa'da erken ces and technologies, 11 (11), 139-145.
- Orta Çağ Türkleri etnik grupları (Türkçe Namicev, P. & Namiceva, E. (2016). Traditional Ödünçlemeler Meselesi üzerine) in: Studia architecture in Kriva Palanka and Kriva Palan- linguistica et balcanica, pamjati A.V. Desnickoj ka region from 19th and the early 20th cen- (1912-1992). Rossijskaja akademija nauk, Insti- tury. Project Report. Petar Namicev, Skopje.

- Namicev, P. & Namiceva, E. Medeniyeti. (Çev. Ali Aksu). Türk Dünyası (2017). Characteristics of the traditional town Araştırmaları, 1(1). 73-129.
- house in the 19th century: The bey house in Schubert, G. (1982). Türkçe oda ile Macarca Kumanovo. Patrimonium, MK Periodical for szoba'nın ve bunlarla ilgili ev kültürünün Bal-Cultural Heritage Monuments, Restoration, kan yarımadasında yayılması. IV. Milletlerarası Museums, 10 (15), 352-366. Türkoloji Kongresi.
- Roth, K. (1988). Wie, europäisch' ist Südosteu- **İslâmiyet**
- ropa? Zum Problem des kulturellen Wandels Танасковић, Д. (2008). Исламско у auf der Balkanhalbinsel. (Güneydoğu Avrupa књижевности и култури балканских народа, nasıl bir 'Avrupalı'? Balkan Yarımadası'nda (Balkan halklarının edebiyat ve kültüründe kültürel değişim Meselesi), Wandel der İslam). Летопис Матице српске, 482(4), 675-Volkskultur in Europa I. Münster, 220-221. 704. Novi Sad. oktobar 2008. (Balkan halkları-Schaller, W. H. (2014). Türkische Entlehnungen nın edebiyat ve kültüründe İslam). Tekstovi sa in den südosteuropäischen Sprachen – Linguis- projekta STAREL.
- tische und kulturhistorische Aspekte, (Güney- Namiceva, E. & Namicev, P. (2016). The influ- doğu Avrupa dillerinde Türkçe ödünçlemeler - ence of islamic architecture on traditional way Lisanî ve kültürel-tarihî yönler), Berlin: De of building residential houses from 19th cen- tury in Macedonia. (İslam mimarisinin Make-
- Selischev, A. (1925). Des traits linguistiques donya'da 19. yüzyıldan kalma geleneksel konut communs aux langues balkaniques: un balka- inşa etme Usulü üzerindeki etkisi). Journal of nisme ancien en bulgare, (Balkan dillerinde Natural Resources and Technology, 10, 121- ortak olan dil özellikleri: Bulgarca eski bir bal- 133.
- kanizm). Revues des etudes slaves, Paris.. 5 (1- Osmanen und Islam in Südosteuropa (Ed. by 2), 38-57. Lauer, Reinhard/Majer, Hans Georg). (2014).
- Soykan, A. & Sönmez, S. & Efe, R., Cürebal, İ. Abhandlungen der Akademie der Wissenschaft- (2016). Evliya Çelebi'ye Göre XVII.Yüzyılda ten zu Göttingen, 24, 1-8.
- Bosna Şehirlerinin Özellikleri (149-214). Coğra- fi, Tarihi ve Kültürel Mirasları Osmanlı Döne- **Kaynaklar**
- mi Balkan Şehirleri, Abidin Temizer-Zafer Gö- **Edebî Ürünler**
- len (Haz./Ed.) Cilt 1, Ankara: Gece Kitaplığı. Јашар-Настева, О. (1996). Монографија, 50 Ковалски, т. (1936). О балканским Турцима. години Филолошки факултет 1946-1996. (Balkan Türkleri Üzerine), Књига о Балкану, 1, (Monografi, Filoloji Fakültesinin 50 yılı). Београд. Универзитет Св. Кирил и Методиј, Скопје, 6.
- Хармут, М. (2013). Отоманската Архитектура Јашар-Настева, О. (2006). Монографија, 60 Во Македонија: Критички Осврт Кон години Филолошки факултет „Блаже Најважните Споменици Од Периодот Меѓу Конески, 1946-2006. (Monografi, Blaže Koneski Хв И ХIХ Век, (Makedonyadaki Osmanlı Mi- Filoloji Fakültesinin 60 yılı). Скопје: marisi: XV ve XIX Yüzyıllar Arası En Önemli Универзитет Св. Кирил и Методиј.
- Анитлара Eleştirel Bir Bakış). Македонија Конески, Б. (1965). Историја на Милениумски Културно - Историски Факти, македонскиот јасик. (Makedon Dili Tarihi). Том: 4, 2051-2091. Скопље.
- Kaleşi, H. (1979). XV. Asırdan XVII. Asrın Ni- Конески, Б. & Настева-Јашар, О. (1966). hayetine Kadar Yugoslav Topraklarında Şark Македонски текстови 10-20 век. (10-20. Yüzyıl

- Arası Makedonca metinler). Cojuz на Makedon Halk Folkloru друштвата за македонски јазик и Bajraktarević, F. (1962). Das Turkish-Islamische Kulturerbe Bei den Südslaven, Eckman Janos, Nemeth Armağanı, Ankara, 43-59.
- Bilguer, V. (1889). Macedonisch-türkische Wortersammlung. (Makedonca-Türkçe Kelime ya'da Nasreddin Hoca'ya ait fıkralar, Yedi Derlemesi). Schwerin. İklim, 81-83.
- Doğan Averbek, G. (2018). Dillerinden Biri Beljkašić, L. (1962). Orijentalni elementi u nošn-Türkçe Olan Manzum Sözlükler Üzerine Yapı-jama balkanskih Slovena, (Balkan Slavları Kıya-lan Çalışmalar Bibliyografyası. Divan Edebiyatı fetlerinde Şarkî Unsurlar). Etnološki pregled, Araştırmaları Dergisi, 21, 85-114. Beograd, 4, 98-103.
- Hafız, N. (1973). Yugoslavya'da yayımlanan Çetin, M. (2015). Whose is this song? Adlı Bel-Türkçe sözlük ve Türkçe konuşma kitapları. geselde "Kâtibim" Şarkısının Balkanlardaki İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edb. Dergisi, Serüveni. (487-498). 4. Uluslararası Dil Ve Ede-biyat Konferansı. Hëna e Plotë "Beder" Univer-Kahramanyol, M. (2002). Makedonya' daki sitesi. 1. Cilt. Tiran/Arnavutluk
- Türk ve Müslüman Toplumlarının Dilleri Ko-Fotić, A. (2011). The Introduction of Coffee And nusunda Karşılaştırmalı Sözlük (Türkçe Arna-Tobacco To The Mid-West Balkans. (Orta-Bati vutça Boşnakça Pomakça). Ankara: Tika-Bosna Balkanlarda Kahve ve Tütünün Tanıtımı). Acta Hersek Vakfı. Orientalia Academiae Scientiarum Hungaricae
- Körvezirovski, M. & Seyfullah, K. (1967). Ma- (1)89-100. Koca, S. K. (2018). Makedonya' da Yaşayan kedonsko-Turski Reçnik. Üsküp, 657 s.
- Leontic, M. (2012). Türkçe-Makedonca Konuş- Türk Makedon Arnavut Boşnak Toplumlarının ma Kılavuzu 1 – Турско-македонски Geçiş Dönemlerinde Görülen Ortak Kültür разговорник 1, Skopje. Unsurları. Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür
- Mehmetoğlu, F. (2016). Türkçe – Makedonca, Eğitim (Teke) Dergisi, 7(2), 1085-1103.
- Makedonca – Türkçe Sözlükleri ile İlgili Anali-Koçak, A. (2013). Eser-Yazar İlişkisi Ya Da Ah-tik Bir Değerlendirme. TDAY-B, 64, 223-243 med Midhat Efendi'nin Edebiyat Coğrafyasın-Meriç, D., Muratoviç, B. & Şen, T. (2017). Ço- da Rumeli/Balkanlar, Uluslararası Türk Dili Ve cuklar İçin Türkçe-Boşnakça Resimli Sözlük. Edebiyatı Kongresi, Saraybosna.
- Fono Yayınları. Matl, J. (1967). Das orientalische Element in der Miklosich, F. (1886). Etymologisches Wörter- Kultur der Balkanvölker, (Balkan Halkları kül-buch Der Slavischen Sprachen. (Slav Dillerinin türünde Oryantal Öge). Grazer und Münchener Etimolojik Sözlüğü), Wien: Wilhelm Braumül- balkanologische Studien, München, (2)71-82.
- ler. Namicev, P., Namiceva, E. (2016). The Trans-Leontić, M. & Selman, N. (2013) Основен formation of Cultural Memory through the Турско-македонски речник/ Temel Türkçe- Traditional Architecture in Macedonia. (Make-Makedonca sözlük. Скопје. donya 'da Kültürel Belleğin Geleneksel Mimari
- Леонтиќ, М. (2016). Основен македонско- Yoluyla Dönüşümü.). Palimpsest International турски речник. (самостоен издавач), Temel Journal for Linguistic, Literary and Cultural Makedonca-Türkçe sözlük. (Şahsi Yayın) Research, 1(1). 185-197.
- Скопје. Polatçı, T. (2013). Tahrir Defterlerine Göre XVI. Yüzyılda Balkanlarda Türkçe Yer Adları. Ulus-

lararası Dil ve Edebiyat Çalışmaları Konferansı Yelten, M. & Karasu, A. (2008). Makedon Di-
"Balkanlarda Türkçe" Hëna e Plotë "Beder" lindeki Türkçe Kelimeler. İstanbul Üniversitesi
Universitesi 14-16 Kasım 2013; 1. Cilt. Ti- Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Der-
ran/Arnavutluk. gisi, 36(36), 201-247.

Popovic, A. (1996). Yugoslavya'da Nasreddin Белчев, Т. (2016). Речник на турцизми,
Носа: Bibliyografiya araştırması. Nasreddin архаизми, дијалектизми и ретко
Носа'ya Armağan, (Yaşına Hazırlayan: употребувани зборови во македонскиот
M.Sabri Koz). İstanbul: Oğlak Armağan Kitap- јазик. (Makedon Dilindeki Türkizmler, Arkaik-
lar, 291. ler, Lehçe ve Nadir Kullanılan Kelimeler Söz-

Yaşar-Nasteva, O. (1992). Makedonya'da Nas- lüğü). Штип: Универзитет „Гоце Делчев,
rettin Носа. Balkanlar'da Türk Kültürü, (3), 8-9. Филолошки факултеТ

Коцић, М. (2011). Оријентализација Јашар-Настева, О. (1962). Турските лексички
материјалне културе на Балкану. Османски елементи во македонскиот јазик, (Makedon
период XV-XIX век, (Balkanlar'da maddi kül- dilindeki Türkçe Dil öğeleri). (Докторска теза).
türün oryantalleşmesi. 15. ve 19. Yüzyıllar Os- Skorje, XXXIV, 519 str.

manlı Dönemi). HESPERIA edu, Београд. Јашар-Настева, О. (1963). За Турските

Топографи, Топоними, Hidronim, Oronim зборови во македонскиот јазик. (Makedon
Kissling, H.-J. (1965). Die türkische geograp- dilindeki Türkçe kelimeler üzerine).
hische Nomenklatur auf dem Balkan als Er- Просветена жена, Mart. Скопје, 10-11.

kenntnismittel für die Südosteuropaforschung, Karaağaç, G. (2008). Türkçenin Verintiler
(Güneydoğu Avrupa çalışmalarında Türkçe Sözlüğü, Ankara: TDK Yay.

Coğrafya İsimlendirmelerinin Balkan coğrafya **Tematik Türkizm Derlemeleri**

adlandırmalarına İlmî Kaynaklığı) Zeitschrift Baskakov, N. A. (1974). Тюркизму в восточно
für Balkanologie, III, 126-142. Славянских Языках. (Doğu Slav Dillerinde

Onomastik, Antroponimi Türkizm). Moskva.

Miklosich, F. (1927). Die Bildung der slavischen Filipović, M. (1970). Oriјentalna komponenta u
Personen- und Ortsnamen. (Slav Dillerinde narodnoj kulturi Južnih Slovena, (Güney Slav-
Şahıs ve yer isimlerinin Teşekkülü), Heidel- ların milli kültüründe oryantal unsurlar). Prilo-
berg. zi za orijentalnu filologiju, XVI-XVII/1966-67,

Doğrudan veya Dolaylı Türkizm Tespit Ça- Sarajevo, 101-116.

lışmaları

Müstakil Derleme Çalışmaları

Menges, K. H. (1987). Zu einigen slavisch-
türkischen Lehnbeziehungen, (Bazı Slav-Türk
Xhanari-Latifi, L. (2015). Balkan dillerindeki Ödünçlemeleri). Tatarica, studia in honorem
ortak türkizmalar sözlüğü, Pamukkale Üniver- Ymar Daher anno MCMLXX sexagenario, Hel-
sitesi Yayınları No:30, Denizli. sinki, 233-241

Akay, M. (2002). Makedonca'daki Türkçe Keli- Stachowski, S. (1992). Türkischer Einfluss auf
meler ve Dil Unsurları. I. Uluslararası Balkan- den Slavischen Wort- schatz, (Slav Kelime Ha-
larda Türk Varlığı Sempozyumu. İzmir. zinesi Üzerine Türkçenin etkisi). (1198-1210).

Јашар-Настева, О. (2001). Турските лексички (Ed: Karl Gutschmidt). Die slavischen Sprac-
елементи во македонскиот јазик, (Makedon hen, Halbband 2, De Gruyter Mouton: Göttin-
dilindeki Türkçe Dil öğeleri). Институт за ген.

македонски Јазик Крсте Мисирков. Скопје: Akdes, N. (1934). Eski Slavcadaki Türkçe Sözlë-
Посебна издание книга, 31. re Dair, Journal Of Turkology, (4)89-98. istan-

- bul. ri), Ural-Altaysche Jahrbücher Göttingen, Steinke, K. (1991). Die Türken und die Balkan-XXXIII(1-2), 107-116.
- küche. Kulinarisches und sprachliches aus Bul- Јашар-Настева, О. (1991). Околу Прашањето гариен und Rumänien. (Türkler ve Balkan mut- за местото и значењето на Турсизмите во фаѓи. Bulgaristan ve Romanya'da mutfak ve лексиката на дамаскините. (Türkizmlerin dilbilim). In: Korper, Essen und Trinken im Damaskin Dilindeki yeri ve anlamı Sorusu Kulturverständnis der Balkanvölker. Berlin, Etrafında). Studia linguistica Polono-219-227. Jugoslavica, Sarajevo, 6, 51-54.
- Kappler M. (2000). Verso un nuovo Thesaurus Москов, М. (1968). Общи по производ dei turchismi balcanici. (Yeni Balkan Eşanamlı Тюркски заемки в наком балкански и Türkizmler Sözlüğüne Doğru). Në Processi di средно-европейските езици, (Balkan ve Orta convergenza e differenziazione nelle lingue Avrupa dillerinde Ortak Türk Ödünçlemeleri). dell'Europa medievale e moderna. Udine: Fo- Известия на Института за българики език rum Edizioni, 157-194. XVI, Софиа, 185-192.
- Aksel Kutlar-Aksel, H. (1995). Balkan Dillerin- Kırbaç, S. & Kırbaç A. D. (2007). Türk Dilinin deki Türkçe Kültür Kelimeleri (Basılmamış Balkan Dillerine Etkisi, Gora Abidesi. İstanbul: Yüksek lisans tezi). (Dokuz Eylül Üniversitesi, Ukid Yayınevi.
- SBE, Cilt 1-2, İzmir. Mehmetoğlu, F. (2013). Makedon Halk Diline Çağ, G. (2007). Osmanlı Öncesi Balkanlarda Yerleşmiş Türkçe Şaka Kalıpları Derlemesi. Türk İzlerine Dair Toponimler. (Ed. Ebubekir (147-152). Uluslararası Dil ve Edebiyat Çalış-Sofuoğlu). Şar Dağlarındaki Genetik Şifreler maları Konferansı "Balkanlarda Türkçe" Hëna Gora Abidesi, İstanbul: UKİD Kültür Yay., 113– e Plotë "Beder" Üniversitesi 14-16 Kasım 2013; 120. 1. Cilt. Tiran/Arnavutluk.
- Hocin, F. (2011). Makedonca ve Arnavutça Pars, M. (2004). Makedon ve Sırp Romanların-Konuşma Dillerinde Türkçeleşmiş Kelimeler, da Türkler ve Türk İzleri. Ankara: Kültür ve BAL-TAM Türklük Bilgisi, Prizren, (14), 75-79. Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Koteva, I. ve Dimova, V. ve Çelik, M. (2017). Леонтиќ, М. (2015). Личните имиња во Турцизмите И Нивната Застапеност Во македонските и во турските училишни Секојдневниот Говор На Населението Во книги во Македонија. (Makedonca ve Türkçe Југоисточна Македонија, (Güneydoğu Make- ders kitaplarında Türkçe Şahıs isimleri). donya'daki Halkın Günlük Konuşmasında Knowledge - International Journal, 11 (1), 442-Türkizmler ve Yansımaları). KNOWLEDGE – 446.
- International Journal, 20(6), 2579-2582.
- Menges, K. (1955). Altajische Lehnwörter im **Yazar veya Edebî Eserlerden Derlemeler** Slavischen, (Slav Dillerinde Altay Ödünçleme- Neyman, A. (1975). Radovan Pavlovski'nin leri), Zeitschrift für Slavische Philologie, Şiirlerinde Türkçe Seçmeler, (Çev. Necati Zeke-XXLLL(2), 327-334 rıya). Çevren, Aralık. 3 (8), 110-111.
- Menges, K. (1958). Influences altaïques en sla- Acaroğlu, M. T. (1989). Eski Osmanlı Belgeleri- ve, (Slavlarda altayik Tesirler), Hull.de ['Acad. ne Göre XV. yy. Sonlarıyla XVI yy.Başlarında royale de Belgique (Bulletin de la Classe des Balkanlar' da Türkçe Yer Adları (1490-lettres). 5, XLIV, 508-541. 1491/1520-30). TTK Belleten, 1267-1300.
- Menges, K. (1961). Altaische Kulturwörter im Murtezani, I. (2001). Turcizmite vo jazikot na Slavischen, (Slavlardaki Altay kültür sözcükle- albanskata i makedonskata narodna poezija:

- (sporedbeno istražuvanje). (Arnavutça ve Ma- и литературна наука, Скопје, XVI(1), 79-99. kедон halk şiirinde Türkçe: (Karşılaştırmalı Јашар-Настева, О. (1994). Местото у Улогата İnceleme)). Skopje: Institut za folklor "Marko на Турсизмите во Туриското евангелие: Сепенков", 208. (Прилог кон проучувањето на турцизмите Ahmet, O. (1999). Makedonca Sözlükte Türk во македонските Јужни говори). Türk İncilin-Etkileri (Basılmamış Yüksek Lisans Seminer de Türkizmlerin Rolü ve Yeri: (Güney Make-Çalışması). Cyril and Methodius Univ. Faculty donya Ağızlarındaki Türkizmlerin İncelenme-of Philology, 6. sine Katkı). Македонските дијалекти во Denkova, J. (2016). Turkish Words In The Lon- Egeјска Македонија: научен собир, 23-24 gest Macedonian Folk Story Siljan Stork, (Siljan декември 1991, Скопје, Македонска Stork'un En Uzun Halk Makedon Hikâyesinde академија на науките и уметностите, (23-60). Türkçe Kelimeler). Bal-tam Türklük Araştırma- 1994. ları Dergisi, 24, 165-174. Леонтиќ, М. (2013). Турцизмите во Hasan, H. (2004). Bugünkü Makedonca Söз- лексиколошките трудови на Олга Иванова, lükte Türkçe ve Türkçeleşmiş Kelimeler (1355- Меѓународна научна конференција. (Olga 1366). V. Uluslararası Türk Dili Kurultayı Bildi- Ivano-va'nın Sözlükbilim Çalışmalarında Tür- rileri I, 20-26 Eylül, Ankara. kizmler). Македонистиката меѓу традицијата Pellegrini, G. B. (1969). İtalyansko-balkanske и современите предизвици, во организација podudarnosti u elementima orijentalnog porek- на Институт за македонски јазик,, Крсте la, (Doğu Kökenli Unsurlarda Tesadüf Edilen Мисирков, Скопје. İtalyan-Balkan Ödünçlemeleri). Prilozi za **Dolaylı Türkizm Çalışmaları** književnost, jezik, istoriju i folklor, 35, 56–75. **Makedon Dili Etimoloji ve Yabancı Kelimeler** Beograd. **Sözlükleri** Ressel, S. (1981). Orientalisch-osmanische Ele- Lokotsch, K. (1927). Etymologisches Wörter- mente in balkan-slavischen Volksmarchen, buch Der Europäischen Wörter Orientalischen (Balkan-Slav halk masallarında oryantall- Ursprungs, (Avrupa Dillerindeki Oryantal Osmanlı öğeler). Studia Slavica et Baltica 2, Kökenli Kelimelerin Etimolojik Sözlüğü), Hei- delberg: Carl Winter's Universitätsbuchhand- Zekeriya, N. (1983). Koço Raçin'in Ak Şafak- lung. lar'ında Türkçe Sözcükler, Çevren, 39, Priştine, Berneker, E. (1913). Slavisches etymologisches 85-92. Wörterbuch, (Slav Etimoloji sözlüğü). Heidel- Јашар-Настева, О. (1970). Турсизмие kaj K. berg: Winter. Пејчиновиќ со Оглед на Религиозната **Makedon Diline Türkizmlerin Ödünçlenme** Терминологија (257-267). (К. Pejcinovic'in **Süreci** Eserlerinde Dini Terminolojiye Dair Türkizm- Москов, М. (1964). Общи по производ турски ler). Симпозиум 1100-годишнина од смртта заемки в балканските езици. (Umumen Bal- на Кирил Солунски, Скопје - Штип, 23-25 kan dillerinde Türkçe Ödünçlemeleri.). мај 1969. Кн. П. Скопје: Македонска Български език XIV(2-3), 186-190. академија на науките и уметностите. Öztekten, Ö. (2004). Türkçenin Dünya Dillerine Јашар-Настева, О. (1991). Местото и улогата Etkisine Genel Bir Bakış (11-36), Türkçenin на Турсизмие во Кулакиското евангелие. Dünya Dillerine Etkisi, V. Lefke Edebiyat Bu- (Kulakız İncili'nde Türkizmlerin Yeri ve Rolü). luşması, Bildiri Kitabı, İstanbul: Akçağ. Прилози МАНУ: Одделение за лингвистика Yenisoу, H. S. (2006). Türkçe'nin Balkan dilleri-

- ne etkisi üzerine. Balkanlar'da Türk Kültürü, Москов, М. (1968). О печенежко-куманском суперстрате в яичках юго-восточной Европы, (Güneydoğu Avrupa Dillerinde Peçede Languages Slaves Des Balkans Avec Le Turc- nek-Kuman Üst Dili Üzerine). Resumes des Osmanli, (Balkan-Slav Dillerinin Türk-Osmanlı communications XI Linguistique (Supplement), İle İlişkileri Üzerine Notlar) Studia Slavica I-er congres internationale des Etudes balka- Academie Scientiarum Hungaricae, Budapest, niques et sud-est europeennes, Sofia, 39-41. (1-3) 97-138. Mladenović, M. (1962). Turkish Language Inf- Kutlar-Aksel, H. (1999). Balkan Ülkelerindeki luence upon the Balkan Slavs, (Balkan Slavları- Türkçe Alıntılar ve Sözlükler Üzerine Kısa na Türk Dilinin Etkisi), Études Slaves et Est- Kaynakça. Kebikeç, 4(7-8), 85-93. Européennes, VII., 13-22
- Friedman, V. (1996). The Turkish lexical ele- Karasu, A. (2014). Tarihsel Süreç İçinde Balkan ment in the languages of the republic of Mace- Dillerinin Türk Dili Ve Kültürüyle İlişkisi donia from the Ottoman period to independen- (Sırpça-Makedonca-Bulgarca) (Basılmamış ce. (Osmanlı döneminden bağımsızlığa kadar Doktora Tezi). Kocaeli Üniversitesi, SBE, Ko- Makedonya Cumhuriyeti dillerinde Türkçe Dil caeli. Ögesi). Zeitschrift fur Balkanologie, 32(2). 131- Kowalski, T. (1934). Türk Dilinin Komşu Millet 150. Dilleri Üzerindeki Tesiri. Ülkü, 4 (20). 98-105.
- Friedman, V. A. (1978). Turkish Influence on Beyhan, M. (1978). Slav Dillerinin Türk Dille- Balkan Slavic. (Türkçenin Balkan Slav Dillerine rinden Etkilenimi Üzerine Birkaç Söz. Hekimlik Etkisi). Linguistics Circle, Ohio State Univer- Dili [Özel Sayısı], Türk Dili Dergisi sity, May 1978. XXXVII(318), 185-188.
- Friedman, V. A. (1984). Turkish Influences on Birinci, N. (1995). Sırp, Hırvat, Arnavut ve Ma- Macedonian. (Türkçenin Makedoncaya Etkile- kedon Dilleri Üzerine Türkçenin Etkisi. İlmî ri). AAASS Annual Meeting, New York. Araştırmalar : Dil, Edebiyat, Tarih İncelemeleri, Karasu, A. (2015). Asırlar İçinde Balkanların 1 (1995): 83-90.
- Barış ve İstikrar Dili "Türkçe". Yeni Türkiye- Hazai, G. und Kappler, M. (1999). Der Einfluss Rumeli Balkanlar Özel Sayısı –II, 2201-2216. des Türkischen in Südosteuropa. (Güneydoğu Ankara. Avrupa'da Türkçenin etkisi) (649-675). In Uwe Kissling, H. J. (1964). Zu den Turzismen in den Hinrichs (Hg.). Handbuch der Südosteuropa- südslavischen Sprachen. (Güney Slav dillerin- Linguistik Wiesbaden: Otto Harrassowitz. deki Türkizmler Üzerine). Zeitschrift für Bal- Karaağaç, G. (2004). Türkçenin Dünya Dillerine kanologie, 2, 77–87. Etkisi. II. Uluslararası Türk Uygarlıkları Kong- Yenisoy, H. S.(2006). Türkçe'nin Balkan dilleri- resi, Bişkek.
- ne etkisi üzerine (171-190). Balkanlar'da Türk Açık, F. (2013). Osmanlı İmparatorluğu Döne- Kültürü. (Ed: Karatay, O ve Gökdağ, A G.). minde. "Balkanlarda Türkçe" . Uluslararası Dil Balkanlar El kitabı III, İstanbul: Araştırma Ve ve Edebiyat Çalışmaları Konferansı. Tiran: kültür Vakfı. Hëna e Plotë "Beder" Üniversitesi. 1. Cilt.
- Добродомов, И. Г. (1976). Вопросы Artun, E. (2013). Geçmişten Günümüze Kültü- хронология торских заимствования в rel Değişim ve Gelişim Sürecinde Balkanlarda славянских языках, (Slav dillerinde Türkçeden Türkçe. (10-20). (Çağrılı Konuşmacı Bildiri Ödünçleme kronolojisi). Совешская Metni). 1. Cilt.
- Торкологија 1, Баку (6)24-37.

- Linguistik ve Metodoloji Çalışmaları** (Hrsg.). Turkish Language Contacts in South-Uzun, C., Özek, F. (2019). Balkanlarla ilgili Eastern Europe. Istanbul: The Isis Press, 273–Türkiye’de yapılmış çalışmalar-I. Çukurova 288.
- Araştırmaları, 5 (1), 22-52. Adana. Reinkowski, M. (2002). Kulturerbe oder Erb-Xhanari, L. (2013). Balkan Dillerindeki Ortak last? Zum Status der Turzismen in den Sprac-Türkizmaların Özellikleri (8 Balkan dilindeki hen Súdosteuropas, insbesondere des Bosnisc-ortak Türkçe sözcükler çalışması). (336-337). hen [Miras mı Yük mü? Türkizmlerin Güney-Uluslararası Dil ve Edebiyat Çalışmaları Konfe- doğu Avrupa Dillerinde, özellikle Boşnak Di-ransı “Balkanlarda Türkçe” Hëna e Plotë "Be- lindeki Durumu], Mediterranean Languages der" Üniversitesi 14-16 Kasım 2013; 2. Cilt. Review 14, Wiesbaden, 98-112.
- Kissling, H. J. (1972). Türkisch-slavische Mladenović, M. (1961). Die Herrschaft der Os-Sprachprobleme, (Türkçe-Slavca Dil Meselele- manen im Licht der Sprache, (Dil ışığında Os-ri). Anzeiger für slavische Philologie, Berlin. manlıların üstünlüğü), Südost-Forschungen 20, (6)49-59. 159-203.
- Karaağaç, G. (1998). Türkçenin Komşularıyla İyiyol, F. & Kesmecı, A. M. (2011). Balkan Dille-İlişkilerine Genel Bir Bakış. İ.Ü. Türk Dili ve rindeki Türkçe Kelimelerin Tanımlanması Edebîyatı Dergisi, 29, 359-406. Problemi Üzerine Tespitler. Turkish Studies - Öner, M. (1996). Türkçede Dille İlgili Alış Ve- International Periodical For The Languages, rişlerin ve Dil Hareketlerinin Tarihine Toplu Literature and History of Turkish or Turkic, Bir Bakış, Türk Dili Dil ve Edebîyat Dergisi, II 6(4), 621-632. Ankara. (536), 140-148. Младенова, Д. (1999). Балканските езикови HÄMEEN-ANTTILA, V. E. (1963). Les emp- контакти в светлината на ареалната runts turcs dans les langues slaves du sud. лингвистика. (Dilbilim Sahası Işığında Balkan (Güney Slav dillerinde Türkçe Ödünçlemeler). dilleri Etkileşimleri). В: Средновековните Scando-Slavica, (9)1, 227-233. Балкани. Политика, религия, култура. Москов, М. (1977). Славянски и балкански София. 223-234. стимологин, (Slav ve Balkan Stimolojisi). Steinke, K. & Vraciu, A. (1999). Introducere în Годишник на Софишскил универсишеш, lingvistica balcanică. (Balkan dilbilimine giriş), Факултет по славански филологини LXXII, Iaşi. София, 301-347. Kırbaç, S. (2012). Balkan Türkoloji Tarihçesi. Uzun, C. (2019). Balkanlarla ilgili Türkiye’de Balkan Türkoloji Tarihçesi ve Balkan Türkolog- yapılmış çalışmalar-II. Çukurova Araştırmaları, ları (Editör: Selçuk Kırbaç). Ankara, 33-85. 5 (2), 150-178. Menges, K. H. (1987). Die Funktion der tür- Hazai, Gj. (1989). Die Turzismen in den Sprac- kischen Sprache im Balkanraum und ihre mög- hen Súdosteuropas: Erfassung, Bedeutung, liche Rolle bei der Formierung der heutigen Status. (Güneydoğu Avrupa’nın dillerinde slavischen Nationalsprachen. (Türk dilinin Türkizmler: Ödünçleme, Anlam, Durum. Gü- Balkanlar'daki işlevi ve Günümüz Slav milli neydoğu Avrupa ve Osmanlı Devletleri) Die dillerinin oluşumundaki Muhtemel rolü), In: Staaten Súdosteuropas und die Osmanen, 205- Sprachen und Nationen im Balkanraum p. 23- 214. München. 42 Köln.
- Hinrichs, U, Büttner, U. (2002). Turkologie und Јашар-Настева, О. (1963). Les éléments lexico-Súdosteuropalinguistik. (Türkoloji ve Güney- logiques turcs dans. (Türkçenin Lugaviyyat doğu Avrupa Dilbilimi.) Matthias Kappler unsurları). Годишен зборник на

- Филозофскиот факултет, Скопје, 15, 409-412. зборник на Филозофскиот факултет, Скопје, Sobolev, A. N. (2009). On the importance of 15, 349-384.
- borrowing in the languages of the Balkan lin- Friedman, V. A. (1986). Naučna studija za tur- guistic area. (Balkan Dil Sahası Dillerindeki cizmite vo makedonskiot jazik. (Makedon di- Ödünçlemelerin Önemi.), В: Балканское linde İlmî bir Türkizm çalışması). Nova Make- yazikoznание: Итоги и перспективи donia 19 XII. 86. 10
- (Материали румъшко-рускогo Friedman, V. A. (2003). Turkish in Macedonia симпозиума, Санкт-Петербург, 2-3 октябрия and Beyond: Studies in Contact, Typology, and 2009 г.). отв. ред. Н. А. Сухачев (234-265). Other Phenomena in the Balkans and the Cau- Санкт Петербург: Наука. casus. (Makedonya'da Türkçe ve Ötesi: Balkan- Friedman, V. A. (2003). Turkisms, Balkan İden- lar ve Kafkaslarda Temas, Tipoloji ve Diğeri tity, and Balkan Linguistic Ideologies. (Tür- Olgularla İlgili Çalışmalar). Wiesbaden: Har- kizimler, Balkan Kimliği ve Balkan Dilbilim rassowitz. xvi+191 pp.
- İdeolojileri). Conference on Developing cultu- Gavazzi, M. (1967). Methodisches zur Erforscer- al identity in the Balkans: Convergence vs. hung der orientalischen Elemente Südosteuro- Divergence, Center for Southeast European pas, (Güneydoğu Avrupa'nın Oryantal Unsur- Studies, Ghent University, Belgium. 12-13 De- larını Araştırma Metodları). Grazer und cember 2003. Münchener balkanologische Studien, Schmaus, A.. (1970). Zur Bestimmung der Dist- München, 28-40.
- tribution und Funktion Türkischer Lehnwörter Јашар-Настева, О. (1972). Функционирането (Türk Ödünçlemelerinin dağılımı ve işlevini на туркизмите во македонскиот книжевен belirlemek), (153-165). Beiträge zur Kenntnis јазик, (MakedonYazı Dilinde Türkizmlerin Südosteuro pas und des NahenOriens X. İşlevi) XXIII, 91-98.
- Anlässlich des II. internationalen Balkanolo- Joseph, B. (2010). Language Contact in the Bal- genkongresses in Athen, 7.V.-13.V.1970. kans, (Balkanlarda Dil Teması). in R. Hickey München: Dr. Dr. Rudolf Trofenik. (ed.), The Handbook of Language Contact
- Friedman, V. A. (1994). Turkisms in a Compa- (Chichester, West Sussex: Wiley Blackwell): rative Balkan Context. (Karşılaştırmalı Balkan 618-633.
- Bağlamında Türkizmler). Thessaloniki, Sep- Koneski, B., Nasteva, O. J. (1988). Paralleles tième Congrès International d'Études du Sud- linguistiques balkaniques dans les dictionnai- Est Européen: Rapports. Athens: Greek Natio- res de Gorgi Pulevski (115-119). (Gorgi Pulevs- nal Committee for Southeast European Studies. ki'nin sözlüklerinde Balkan dilbilim paralellik- 1994. 521-543. leri). Papers presented at the Vth International
- Browne, W. (1990). Turkisms in the Balkans: Congress of South-East European Research True and False Friends, (Balkanlarda Türkizm- Studies, held in Belgrade (11-16t11 September ler: Doğru veya Yanlış Arkadaşlar). Languages 1984). Skopje: Institute of national history.
- in Contact, Proceedings of the Symposium 16.1 Kowalski, T. (1929). La methodologie des rec- of the 16 International Congress of Anthro- herches sur les mots empruntés du turcdans les logical and Ethnological Sciences, Zagreb, July langues slaves, (Slav dillerinde Türkçe'den 25-27, 1988, Zagreb, 1990, 314-322. ödünç alınan kelimeler üzerine bir araştırma
- Јашар-Настева, О. (1963). Турско Македонски metodolojisi) Sborník prací I. sjezdu slo- лексички вкрстувања и Мешања. (Türkçe- vanských filologů v Praze 1929, II. Praha, 999- Makedonca Dil İlişkileri ve Karışımı). Годишен 1001.

- Petrović, S. (2000). Some problems of Balkan Avrupa dillerindeki Türkçe unsurlara yeni Turcisms. (Balkan Türkizmlerinin Bazı Sorun- bakış Açıkları), Aktuelle Turzismen des Make- ları). Balkanlinguistik-Synchronie and Diachro- donischen im Lichte von Entlehnungsskalen. nie, Thessaloniki, 175-187. In: Јасмина Грковић-Мејдор, Александар Sandfeld, K. (1930/1968). Linguistique balka- Лома (ур.). Miklosichiana bicentennialia. nique. Problèmes et résultats, (Balkan dilbilimi. Зборник у част двестоте годишњице рођења Meseleler ve Neticeler). Paris. Франца Миклошича. 381-406.
- Tietze, A. (1983). Die Probleme der Turzismus Latifi, L. (2013). Vepra e Dizdarit, Kontribut I forschung. (Türkizm Araştırmalarının Sorunla- Pashoq Në Turkologjinë Ballkanike. (Dizda- rı), Wege und Ziele der Balkanlinguistik. Wies- ri'nin Çalışması, Balkan Türkolojisine Benzersiz baden, 237-244. Katkı). Konferenca shkencore ndërkombëtare
- Јашар-Настева, О. (1972). Функциониранете “Tahir Dizdari dhe turkologët për gjuhën shqij- на Лексиките Заемки во Македонскиот ре. Shkodër: Universiteti i Shkodrës “L. Gura- Кнжевен јазик. (Makedon Yazı Dilindeki Ke- kuqi”&Qendra Kulturore Turke “Jonuz Emre”. lime Ödünçlemelerinin İşlevi). Predavanya na Леонтиќ, М. (2011). Навлегување на турските V Seminar za Makedonski Yazik, Literatura i суфикси во македонскиот јазик. (Türkçe ekle- Kultura, Üsküp, Ohrid, 14.VIII-30.XIII 1972. rin Makedon diline girişi). Литературен збор Universitet “Kiril i Metodiy”, 47-56. (1-6), 77-89.
- Јашар-Настева, О. (1982). поважние Леонтиќ, М. (2011). Влијанието на турскиот карактеристичкии на лексичкии турцизми јазик врз македонскиот јазик. (Türk dilinin во македонските писмени Споменици од XV Makedon diline etkisi). Philological studies, 2, до XVII век. (XV. yüzyıldan XVII'a Kadar Ma- 311-321.
- kedon Yazılı Eserlerinde sözcüksel Türkizmle- Леонтиќ, М. (2011). Македонскиот јазичен rin Karakterlerinin önemi). Македонски јазик, корпус и местото на турските елементи во Скопје, (1981-1982). XXXII-XXXIII, 269-285. него. (Makedonca Kelime Hazinesi ve Türk Јашар-Настева, О. (1985). Развојот на unsurlarının yeri). Научна конференција Македонската лексика во балкански „Науката за македонскиот јазик – состојби и Контекст и нејзиното збогатување Со перспективи“, 18-19 Apr 2011, МАНУ.
- Синоними од Грчко и Турско Порекло. (Yu- **Türkizmlerin Tasnifi Çalışmaları** panca ve Türkçeden Ödünçlenen Sinonimleri- **Kelime Tasnifleri** le Balkan Dil Ortaklığında Makedon Kelime **Etimolojik Tasnifler** Hazinesinin Gelişimi ve Zenginleştirilmesi). Bu başlık altında bir çalışma tespit edilememiş- Прилози Одделение за лингвистика и тір.
- литературна наука, Скопје, X(2), 47-59. **Balkan Dillerine Diğer Dillerden Türkçeyle** Хазаи, Г. (1963). Към някои въпроси на **Таşınan Türkizmler** османско-турските заемки в Bu başlık altında bir çalışma tespit edilememiş- южнославинските езици, (Güney Slav dille- tir.
- rinde Osmanlı-Türk Ödünçmeleri Üzerine **Tematik Tasnifler** Bazı Sorular). Studia Slavica Academiae Scien- Yücel, D. (2020). Balkanlarda Türkçe Asıllı tiarum hungaricae, IX, Budapest, 387-391. Ödünçlemelerin Ses, Yapı ve Tematik Analizle- Kuperdyayev, A. & Björn, H. (2014). Neue Pers- ri, Oriental Philology, (Basılmamış Doktora pektiven zu den türkischen Elementen in den Tezi). Sarajevo: International Burch University. südoeuropäischen Sprachen. (Güneydoğu Karaağaç, G. (1998). Türkçenin Komşu Dillere

- Verdiği Giyim Kuşam Kültürüyle İlgili Kelime- ANUBIH, Sarajevo. Posebna izd. (70)37-39.
- ler, Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi, Is- Džogović, A. (2004). Toponimija turskog porisue 5, 361-387. jekla i njena prilagođenost u sistemima južnos-Karaağaç, G. (1998a). Türkçenin Komşularına lovenskih jezika, (Türk kökenli Yer Adları ve Verdiği Beslenme Kültürüyle İlgili Kelimeler, Güney Slav Dilleri Yapılarına Adaptasyonu). Türk Dili, 564, 476-496. Saopštenje na simpozijumu BALTAM u Zagreb-Karaağaç, G. (2006). Türkçenin Gelenek, Göre- bu 2004. Godine.
- nek Ve Yasa İle İlgili Sözleri, TÜBAR XIX, 307- **Antroponimi**
315. Елезовић, Г. (1931). О именима и пореклу старијих муслиманских породица у Скопљу, Idrizi, X. (2013). Üsküp' ün Karşiyaka Bölgesi- (Üsküp'teki Eski Müslüman Ailelerin İsimleri nin Köylerindeki Mikro Yer Adlarında Türk ve Kökenleri Üzerine). Зборник за Dilinin Etkisi. Balkan Araştırma Enstitüsü Der- ефноһрафију и фолклор Јужне Србије и gisi, 2(2), 73-90. суседних области 1, Скопље, 1 22.
- Јашар-Настева, О. (1968). Хибридни Јашар-Настева, О. (1988). Интеграција на образувања во македонскијаТопонимија: (за Турски Елементи во македонскиот Упетрабата на Турски Топоними во една Патронимски систем (25-40). (Türkçe Unsur- Источномакедонска област (21-27). (Makedon ların Makedon Patronimik Sistemine Entegras- Yer İsimlerinde Melez Okuma: (Doğu Make- yonu). Реферати на македонските слависти don Bölgesi'ndeki Türk Toponimlerine Dair)). за X меѓународен славистички конгрес во Реферати на македонските слависти за VI Софија. Скопје: Македонски славистички меѓународен славистичкиконгрес во Прага. комитет.
- Скопје: Сојуз на друштвата за македонски Леонтиќ, М. (2017). Турскиот Суфикс -ли /- јазик и литература. II/ (-li, -li, -lu, -lü) Во Македонските Јашар-Настева, О. (1978). Турскн елементи во Презимиња, (Makedon Soyadlarında Türkçe - југословенската Топонимија. (Yugoslav To- li / -li / (-li, -li, -lu, -lü) Soneki). Knowledge ponimisinde Türkçe Unsurlar). РеФерати на International Journal, 17(4), 1641-1646.
- македонските слависти за VIII меѓународен Леонтиќ, М. (2010). Рефлексиите на слависуички конгрес во Љубљана. Скопје: исламската цивилизација на македонскиот Македонски славистички комитет, 23-33. патронимиски фонд. (Makedonya Patronimik Poppe, N. (1964). On Some Altaic Names of Varlığında İslam Medeniyetinin Yansımaları). Dwellings, (Bazı Altay Mekân İsimleri Üzeri- Прилози од четвртиот меѓународен конгрес ne), Studia Orientalia, XXVIII, Helsinki. „Исламска цивилизација на Балканот“, Zajaczkowski, W. (1968). Tureckije elementy v Скопје, 13-17октомври 2010. 269-283.
- toponimii Balkanskogo poluoostrova. (Balkan Леонтиќ, М. (2013). Турцизмите во Yarımadasının Toponiminde Türkçe Unsurlar). македонските презимиња што изразуваат VI. Actes du xpremier congres international дејност. (Makedon soyadlarında Yaşayan Tür- des Etudes Balkaniques, Sofija. 101-105. kizmler). Прилози, 38 (1-2), 4-15.
- Urosevic, A. (1985). Iz turske toponimije u Srbi- Леонтиќ, М. (2010). Турските елементи во ji i Makedoniji: tri Demir-karije, (Srbistan ve македонските имиња и презимиња. (Make- Makedonya'daki Türk Toponomisinden: Üç, donya ad ve soyadlarındaki Türkçe unsurlar). Demir Kapı). Zbornik referata i materijala V Годишен зборник 2011 - Филолошки jugoslovenske onomasticke konferencije, факултет, УГД - Штип, 1, 109-117.

Leontik, M. (2010). Makedon Soyadlarına Yan- toponimisiyle paralellik Gösteren Makedon sıyan İslam Medeniyetinin Etkileri. BAL-TAM dilindeki Türkçe Sonekler). (необјавена Türklük Bilgisi 13 (13), 87-97. докторска дисертација). Скопје: Универзитет

Mollova, M. (1979). Noms d'origine turque en „Свети Кирил и Методиј – Филолошки Europe orientale, (Doğu Avrupa'daki Türkçe факултет „Блаже Конески.

kökenli isimler). Revue des Etudes sud-est **Deyim, Atasözleri ve Seslenmeler.**

européennes, Bucarest, (17)61-91.

Eren, İ. (1975). Makedonların Kullanmış Ol-

Mollova, M. (1979). Noms orientaux en Europe dukları Türk Atasözleri ve Deyimleri. Sesler, orientale, (Doğu Avrupa'daki oryantal isimler). 11(100), 150-157.

POF XXVII, 1-59.

Türkizmlerin Tahlil Çalışmaları

Дуриданов, И. (1962). Стара тюркска заемка **Kelime Tahlilleri**

в јужнославјанската топонимия, (Güney Slav **Etimolojik Tahliller**

Dilleri yer Adlarında Eski bir Türkizm Ödünç- Bernard, R. (1965). Quinze Mots Bakaniques lemesi). Български език, (12)182-193. Софиа. D'origine Turque. (Türkçe kökenli 15 Bakanca **Makedon Lehçe ve Ağzlarındaki Türkizmler** kelime.) Linguistique Balkanique, 9, 81-91.

Golaş, Z. (1959). The Influence of Turkish upon Петровић, С. (2006). Срп. дијал. кавал the Macedonian Slavonic Dialects. (Türkçenin „канални између оцака са расадом поврћа“ Makedon Slav Ağzlarına Etkisi). Folia Orienta – порекло и балканске паралеле, (Sırp ağzla- lia, I, 26-45. rındaki kaval "ocakla fide arasındaki kanal"-

Stachowski, St. (2003). Turczyzmy w gwarze kökeni ve Balkan dillerindeki paralellikleri). macedońskich wsi Suche i Wysoka w So- Годинињак за српски језик и књижевност, luńskiem. (Solunsk'taki Suche ve Wysoka köy- 20(8) 345-350. Ниш: Филозофски факултет у lerinin Ağzlarındaki Türkizmler). Zeszyty Нишу.

Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego, **Kelime Türleri analizleri**

MCCLXI. Prace językoznawcze, (121), 271-305. Ago, A. (1982). *Makedoncada Kullanılan Türkçe Olsztyn. Adlar ve Ekler.* IV. Milletlerarası Türk Kongresi.

Dil Kalıntılarının Tasnifleri

Karasu, A. (2017). *Makedoncadaki Türkçe Fiillerin*

Mollova, M. (1968). Quelques lexèmes turks *Yapıları ve Kullanılış Şekilleri.* 8.Uluslararası septentrionaux en g-, ç-, j-... dans les langues Türk Dili Kurultayı, 22-26 Mayıs, Ankara.

slaves meridionales, (Güney Slav dillerinde g-, Леонтиќ, М. (2019). *Именската група во ç-, y-... Bazı kuzey türkçesi Dil Kalıntıları).* турскиот јазик и нејзиното предавање во Izvestija na Instituta Za Bulgarski Ezik Sofia, македонскиот јазик. (Türkçe isim grupları ve (XVI)193-201. Makedoncadaki Öğretimi). Палимпсест,

Türkçe Dil Unsurları

Меѓународно списание за лингвистички,

Ekler

книжевни и културолошки истражувања, 4

Eren, İ. (1968). Güney Slav (Sırp-Hırvat, Bulgar (8), 17-23.

ve Makedon) Dillerinde Kullanılan Türkçe Schmaus, A. (1961-1962). Gramatički rod Ekler. XI. Türk Dil Kurultayında Okunan Bi- turskih imenica u južnoslovenskim jezicima limsel Bildirilerden Ayırbaşım, Ankara. (Güney Slav Dillerindeki Türkçe İsimlerin

Леонтиќ, М. (2009). Турските суфикси во Gramer Yapısı), Zbornik za filologiju i македонскиот јазик со паралели од lingvistiku, 4-5, 300-308. Novi sad.

македонската патронимија и топонимија. **Fonetik Tahliller**

(Makedon Hanedan İsimleri ve Makedonya Schmaus, A. (1955). Zur Lautgestalt der tür-

- kischen Lehnwörter in den südslavischen maları Çalıştay, Edirne. Sprachen. (Güney Slav dillerinde Türkçe Karasu, A. (2017). 1875 Yılında Belgrad'ta Bası-Ödünç kelimelerin fonetik Görünümü). İlan Pulevski'nin Sözlüğü ve Sözlükteki Batı Münchener Studien zur Sprachwissenschaft, Rumeli Ağızı Özellikleri. Journal of International Social Research, 10(54), 105-113.
- Bayraktar, F. S. (2018). Türkçeden Balkan Dille- **Morfolojik Tahliller** rine Verilen Sözcükler ve Ağız İlişkisi. Trakya Raçeva, M. (1977). О морфологическом Университети Edebiyat Fakültesi Dergisi, 8(15), адаптацим османотурецких лексических 22-32. заимствованиям в балканских языках, (Balkan Friedman, V. A. (1983). The Rumelian Turkish Dillerinde Osmanlı-Türk Leksikal Ödünçleme-Dialects and Their Place Among the Balkan lerinin Morfolojik Adaptasyonu Üzerine). Bal-Languages. (Rumeli Türk Ağızları ve Balkan kansko ezikoznanie, 20(1-2), 93-103. Dillerinki Yeri.). Linguistics Circle and Dept. of Јашар-Настева, О. (1978). Турсизмите и Judaic and Near Eastern Languages and Litera- нивната Стилистичка Функција во tures, Ohio State University. македонскиот Литературен Јазик. (Makedon Moskov, M. (1968). Turski i tjurkski zaemki ot Edebi Dilindeki Türkizmler ve Biçimsel İşlevle-zvukopodražatelen i nezvukopodražatelen ri). Предавања на IX семинар за македонски karakter v balkanskite ezici, (Balkan Dillerin- јазик, литература и култура: Скопје и deki Türkçeyle Sesli ve Sessiz Karakterli Türkçe Охрид, 9.VIII 25:VIII 1976. - Скопје: Ödünçlemeler). Godišnik na Sofijskija universi- Универзитет Кирил и Методиј, 35-41. tet, Fakultet po slavjanski filologii, 62: 433-453. Рачева, М. (1977). О морфологической Schmaus, A. (1968). Türkisch k'g', c-c in den адаптации османотурецких лексических Balkansprachen, (Balkan dillerinde Türkçe k 'g' заимствований в балканских языках, (Os- ', č-č). Slavistische Studien zum VI Internatio- manlı Türkçesinin Balkan dillerindeki Lugavî nallen Slavistenkongress in Prag, München, Ödünçlemelerinin morfolojik adaptasyonu 170-182. üzerine). Balkansko ezikoznanie, 20(1-2), 93- Јашар-Настева, О. (1971). За Фонетската 103. адаптација на Турсизмите во македонскиот Mazon A. (1925). D'une formation verbale slave јазик. (Türkizmlerin Makedon Dilindeki Fone- d'origine greco-turque. (Yunan-Türk kökenli tik Adaptasyonu Üzerine). Serta Slavica: In Slav Kelime Teşekkülünden). Melanges linguis- memoriam Aloisii Schmaus. München: Rudoif tiques offerts A J. Vendryes par ses amis et ses Trofenik, 316-322. eleves, Collec. ling. XVII, Paris, 265-273.
- Москов, М. (1969). Турски и Торкски заемки **Semantik Tahliller** от звукоподражателен и Boretzky, N. (1969). Ein semantischer Turzis- незвукоподражателен характер в mus in den Balkansprachen, (Balkan dillerin- балканските езици, (Balkan dillerindeki Uzun deki Türkizmlere Bir Semantik Çalışma). sesli ve Kısa sesli karakterler Açısından Türkçe Zeitschrift fir Balkanologie (7)1-2, Wiesbaden ve Türkizmler). Годишник на Софицкил (70)16-22. универсишет, Факултет по славански Bayraktar, F. S. (2015). Balkan Dillerine Geçmiş филологин LXII, Софиа, 433-532. Türkçe Sözcüklerde Anlam Kötüleşmesi. Ulus- Karasu, A. (2011). Makedonca Arnavutça Türk- lararası Söz, Sanat, Sağlık Sempozyumu, 21-23 çe Üç Dilli Sözlükte Rumeli Ağız Hususiyetleri. Ekim 2015, 29-36. Trakya Üniversitesi.
4. Uluslararası Türkiye Türkçesi Ağız Araştır- Keesen, C. (1979). Renarration in Turkish and

Macedonian: a study in the borrowing of ver- Radić, P. (2001). Turski sufiksi u srpskom jeziku bal categories, (Türkçe ve Makedoncada Riva- ku sa osvrto na stanje u makedonskom i buyet: sözel kategorilerin ödünç alınması üzerine garskom. (Makedon ve Bulgarca durumlarına bir çalışma). Makedonski Jazik. XXX, 97-112. göre Sırpçadaki Türkçe ekler), Beograd.

Friedman, V. A. (1978). On the Semantic and Леонтиќ, М. (2010) Турските суфикси во Morphological Influence of Turkish on Balkan македонскиот јазик со паралели од Slavic. (Türkçenin Balkan Slavcasına Semantik македонската патронимија и топонимија. ve Morfolojik Etkileri Üzerine.). Papers from (Makedonyadaki soyadları ve toponimilerle the Fourteenth Regional Meeting: Chicago Lin- paralellik gösteren Makedon dilindeki Türkçe guistic Society. Chicago: Chicago Linguistic sonekler). Литературен збор, 57 (4-6), 19-27.

Society. 1978. 108-118. Леонтиќ, М. (2012). Потекло и адаптација на Erbay, F. (2013). Makedoncadaki Türkçe Keli- турскиот суфикс -ци/-чи(-ci, -ci, -cu, -cü, -ci, - melerde Görülen Anlam Değişmeleri. (127- ci, -cu, -cü) во македонскиот јазик (Türkçe -ци 132). Uluslararası Dil ve Edebiyat Çalışmaları / -чи (-ci, -ci, -cu, -cü, -ci, -ci, -cu, -cü) Soneki- Konferansı Balkanlarda Türkçe, Tiran: Hēna e nin Makedon Dilindeki Kökeni ve Tatbiki). Plotē Beder Universitesi Bildiri Kitabı 1. 1. Cilt. Литературен збор (1-3), 33-42.

Cümle Yapısı Etkileşimi Tahlilleri Леонтиќ, М. (2013). Потекло и адаптација на Markov, B. (1990). Turcizmite vo zborovnata турскиот суфикс -ли /-Lİ/ (-li, -li, -lu, -lü) во grupa modalni zborovi. (Türkizm İstek Keli- македонскиот јазик. (Türkçe -ли / -Lİ / (-li, -li, melerinin Kelime Gruplarında Türkizmler). -lu, -lü) sonekinin Makedon dilindeki kökeni XVII naučna diskusija. 65-76 ve Tatbiki). Литературен збор (4-6), 23-29.

Топољинска, З. (1991). Затемнување на Леонтиќ, М. (2013). Семантиката на границите меѓу зборовните групи во турскиот суфикс -ци/-чи /-Cİ/ (-ci, -ci, -cu, -cü, резултат на турското влијание врз -ci, -ci, -cu, -cü) во турскиот и во македонскиот јазик, (Türkçenin Makedon dili македонскиот јазик. (Türkçe ve Makedoncada üzerindeki etkisinin bir sonucu olarak kelime Türkçe -ци/-чи -Cİ / (-ci, -ci, -cu, -cü, -ci, -ci, - grupları arasındaki sınırların Belirsizleşmesi). cu, -cü) sonekinin Manası Üzerine). Годишен II Меѓународен симпозиум: Македонско- зборник - Филолошки факултет, УГД - турски културни врски во минатото и денес Штип. 83-91.

(Скопје, 23-25 октомвр). зборник на Леонтиќ, М. (2014). Семантиката на турскиот реферати, Филолошки факултет, Скопје, 59- суфикс -ли /-Lİ/ (-li, -li, -lu, -lü) во турскиот и во македонскиот јазик. (Türkçe ve Makedoncada -ли / -Lİ / (-li, -li, -lu, -lü) Türkçe sonekinin

Dil Unsurlarının Tahlilleri Ekler Grannes, A. (1977). On the Use of the Turkish Anlamı). Годишен зборник - Филолошки Pluralizer – l^{x2}r in South Slavic and Albanian, факултет, УГД - Штип (5), 53-62.

(Türkçe Çoğul - l^{x2}r'in Güney Slav ve Arnavut Леонтиќ, М. (2015). Потекло, адаптација и Dillerindeki Kullanımına Dair). New Zealand семантика на турскиот суфикс -лак /-LİK/ (- Slavonic Journal, (2) 83-93. lk, -lik, -luk, -lük) во македонскиот јазик.

Леонтиќ, М. (2017). Еквивалентни Суфикси (Türkçe -лак / -LİK / (-lk, -lik, -luk, -lük) sone- На Турските Суфикси Во Македонскиот kinin Makedoncadaki kökeni, Tatbiki ve Mana- Јазик, (Makedon Dilindeki Türkçe Soneklerin sı). Годишен зборник- Филолошки факултет, Еşdeğerleri). Knowledge International Journal, УГД - Штип, 6, 11-20.

20(6), 2651-2654. Леонтиќ, М. (2016). Потекло, адаптација и

семантика на турскиот суфикс -ди/-ти /-DI/ (- (Osmanlı-Türkçenin Balkan Dilleri Deyimbildi, -di, -du, -dü, -tı, -ti, -tu, tü) во mine Etkisi), *Lingua Poznaniensis*, 23-37, poz-makedonскиот јазик. (Türkçe -ди/-ти / -DI / (- nan.

di, -du, -du, -dü, -tı, -ti, -tu, tü) sonekinin Ma- **Türkizmlerin Genel Olarak Makedon Dili** kedoncadaki kökeni, Tatbiki ve Manası). **Grameri Üzerine Etkileri**

Годишен зборник 2016 - Филолошки марков, б. (1977). некои аспекти од факултет, УГД - Штип, 8, 27-36. влијанието на турскиот јазик врз

Леонтиќ, М. (2017). Потекло на турската граматичката структура на македонскиот лексема (x)ане/(x)ана (hane) и нејзина јазик, (Türk dilinin Makedon dilinin dilbilgisel адаптација во македонскиот јазик како уарısı üzerindeki etkisinin bazı yönleri). *MJ* суфикс. (Türkçe menşeli bir kelime ve ek ola- (XXVIII), 5-21.

rak (x) ane / (x) ana (hane)'nin Makedon diline Пеев, К. (1991). Измени во граматичните *İntibakı*). ФИЛКО ФИЛОЛОГИЈА, КУЛТУРА категории на долно вардарските говори во И ОБРАЗОВАНИЕ ФИЛОЛОГИЈА, контекстът на турското влијание, (Türkçenin КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ, 313-319. Voro- etkisi bağlamında Aşağı Vardar Ağızlarının nezh gramer kategorilerindeki değişiklikler). II

Леонтиќ, М. (2017). Турскиот суфикс -ци/-чи Меѓународен симпозиум: Македонско- /-CI/ (-ci, -ci, -cu, -cü, -çi, -çi, -çu, -çü) во турски културни врски во минатото и денес македонските презимиња - Makedon Soyad- (Скопје, 23-25 октомври 1991). зборник на larında Türkçe -ци / -чи / -CI / (-ci, -ci, -cu, -cü, реферати, Филолошки факултет, Скопје, 93- çu, -çi, -çu, -çü) soneki. *International Journal, Eser Tanıtım ve Tahlilleri*

Scientific Papers. 16 (2), 867-872. Von Kraelitz-Greifenhorst, F. (1911). Corolla-

Леонтиќ, М. (2017). Турските суфикси во rien zu F. Miklosich's Die türkischen Elemente рамките на полиморфемните суфикси во in den südost und osteuropäischen Sprachen. македонскиот јазик. (Makedon dilindeki po- (F. Miklošič'in Güneydoğu ve Doğu Avrupa limorfik sonekler içinde Türkçe sonekler). Dillerinde Türkçe Unsurlar Eseri), Sitzungsbe- Годишен зборник 2017 - Филолошки richte der philologisch-historischen Classe der факултет, УГД - Штип, 8 (10). pp. 7-15. kaiserlichen Akademie der Wissenschaften 166,

Леонтиќ, М. (2018). Граматичката категорија 4 Wien. Aruç, N. (2010). Olivera Yaşar- падеж во турскиот јазик и негово предавање Nasteva'nın Makedonca-Türkçe Sözlük Dene- во македонскиот јазик. (Türkçede Hâl Ekleri mesi, Hikmet İlmî Araştırmalar Dergisi, 16, 18- ve Makedoncada öğretimleri). Годишен 22.

зборник 2018 - Филолошки факултет, УГД - Aruç, N. Y. (2006). Makedonya Türk Kültü- Штип, 9 (12), 9-15. rü'nün Bilge Hanımefendisi Akademik Olivera

Леонтиќ, М. (2011). Статусот На Лексемите Yaşar Nasteva, Hikmet Dergisi. 8, 61-77.

Со Турски Суфикси Во Македонскиот Јазик Erdem, M. D. (2006). Günay Karaağaç: Türkçe- Денес. (Günümüz Makedon dilinde Türkçe nin Dünya Dillerine Etkisi, V. Lefke Edebiyat ekleri olan Kelimelerin Vaziyeti). годишен Buluşması (29-30 Nisan 2004). Karadeniz Araş- зборник, филолошки факултет, универзитет tırmaları Dergisi, 10, 160-164.

гоце делчев, штип, 115-122. Friedman, V. A. (2005). Gjorgji Pulevski: Fja- **Deyim, Atasözleri ve Seslenmeler** lorët e tij dhe rilindja kombëtare shqiptare dhe

Petkova-Schick, I. (1986). Zum osmanisch- maqedonase. (Gjorgji Pulevski: Sözlükleri, Ar- türkischen Einfluß auf die Balkan Phraseologie. navut ve Makedon Ulusal Rönesansları). Con-

ference in honor of the 100th anniversary of the на 200-годишнината од раѓањето на Вук League of Prizren, Prishtina, Yugoslavia, June Стефановиќ Караџиќ : Скопје, 1 О ноември 1978. 1987).

Јашар-Настева, О. (1978). Ѓурчин Кокале, Јашар-Настева, О. (1996). Неколку Партенија Зографски, Ѓорги Пулески и искажувања на Григор Прличев за Панајот Ѓиноски во еден ракопис на Руста Турсизмие (врз основа на Огњановиќ. (Rusta Ognjanoviç Tarafından Автобиографијата). (Türkizmlere Dair Grigor Yazılan Bir El Yazısında Curkin Kokale, Parte- Prlicev'in Bazı Değerlendirmeleri (Otobiyografi Zografski, Gorgi Puleski ve Panaji Ginos- fisine İstinaden)). Прилози МАНУ: ki). Бигорски научно-културни собири 1976- Одделение за лингвистика -и литературна наука, Скопје, XXI(1), 41-46.

Komisyon. (2000). Споменица посветена на Конески, Б. & Јашар-Настева, О. (1984). Оливера Јашар-Настева, редовен член на Балкански јазични паралели во речниците Македонската академија на науките и на Ѓорги Пулевски, (Gorgi Pulevski'nin sözumetnostite. (Makedonya Bilim ve Sanat lüklerinde Balkan Lisanî paralellikleri). Akademisinin Asli üyesi Olivera Jashar- Прилози МАНУ: Одделение за лингвистика Nasteva Hatirası). МАНУ – Скопје, 15-16 5. и литературна наука, Скопје, IX (2), 57-63.

Roques, M. (1932). Linguistique balkanique, Тантуровска-Ѓоргиевска, Л. (2002). Добрата problèmes et résultats, par Kr. Sandfeld, 1930. книга не губи вредност (Оливера Јашар (Balkan Dilbilimi, Sorunlar ve Sonuçlar, Yazan: Nasteva, Турските лексички елементи во Kr. Sandfeld, 1930), Collection linguistique македонскиот јазик). (İyi Kitap Değer Kay- publiée par la Société Linguistique de Paris, betmez (Olivera Jasar Nasteva, Makedoncadaki XXXI (229), 100-106. Türkçe Dil Öğeleri)). Македонски јазик, LIII

Гајдова, Убавка. (2001). Што има ново-ветво (1). 139.

(Ne Var Eski Yeni) во македонската Леонтиќ, М. (2012). Блаже Конески и лингвистичка литература – Турските неговиот однос кон турцизмите во лексички елементи во македонскиот јазик од современиот македонски јазик. (Blaje Kones- акад. Оливера Јашар – Настева. (Makedon ki ve Günümüz Makedoncasındaki Türkizmler Dili Edebiyatındaki Yenilikler (Ne Var Eski Hakkındaki tavrı). XXXVIII Научна Yeni)) Akademisyen Olivera Jashar - Naste- конференција на XLIV Меѓународен va'nın Makedon dilindeki Türkçe sözcük ögele- семинар за македонски јазик, литература и ri.) Литературен збор, XLVIII (3-4). 129-130. култура (Охрид, 14 и 15 јули 2011) - Јашар-Настева, О. (1984). За речниците На Лингвистика. 39-51.

Ѓорги Пулевски И албанската паралела Во **Türkizmlerin Makedon Dilindeki Telaffuz** нив. (George Pulevski'nin Sözlükleri ve Sözlük- **Meseleleri** lerindeki Arnavutça Paralellikleri). МАНУ. Bu başlık altında bir çalışma tespit edilememiş- Одделение за лингвистика и литературна тіr.

наука, Скопје, IX(2), 43-56.

Dil Kalıntıları Üzerine

Јашар-Настева, О. (1988). Односот на Вук кон Skok, P. (1935). Restes de la langue turque Турцизмите. (Vuk'un Türkizmlere karşı tutu- dans les Balkans. (Balkanlarda Türkçe Dil ka- mu). Прилози МАНУ : Одделение за lıntıları). Revue Internationale des Etudes Bal- лингвистика и литературна наука Скопје, kanique, 1(2), Beograd, 247-260.

1988, XII, 2, 47-85. (Научен собир посветен Karasu, A. (2012). Makedon Dilindeki Türkçe

Öykümler (Calque) ve Örnekleri. Balkan Şahıs isimlerinin transkripsiyonu). Зборник на Harbi'nin 100. Yılı Hatırasına Uluslararası Bal- трудови од научниот собир kanlarda Türk Varlığı Sempozyumu-III, 10-12 „Стандарднојазичната норма и Mayıs, Manisa: 88-104. македонскиот јазик - Јазикот и идентитетот

Јашар-Настева, О. (1962-63). Македонците одржан на 15 април 2010. 121-132.

калку од Турскиот јазик. (Türk dilinin Ma- **Makedoncadaki Türkizmler ve Sosyo-** kendoncadaki Dil Kalıntıları). Македонски **Kültürel Yansımaları**

јазик Скопје, XII-XIV(1-2), 109-172. БЕРНШТЕИН. С. Б. (1984). К изучению

Golden, P. B. (1984). Turkic calques in Medieval тюркизов (турцизов) в славянских Eastern Slavic. (Orta Doğu Slavcasındaki Türk- языках, Славянское и балканское çe Kalıntılar). Journal of Turkish Studies, 8, языковедение, Язык в этнокультурном аспекте, 103-. (Slav dillerinde Türkizmlerin (Türsizmlerin)

Makedon Dili Edebî Eserlerinin Diğer Dillere İncelenmesi, Slav ve Balkan Dilleri Çalışmaları, Tercümelelerinde Türkizmlerin Durumu Dil ve Etno-Kültürel Açısından). Паука, Леонтиќ, М. (2012). Турцизмите како Москва 5-10.

јазична и културна нишка при превод на Friedman, V. A. (1994). Macedonian Identity in литературни текстови од турски на Ottoman Turkey: Views from Within and Wit- македонски јазик. (Türkçeden Makedoncaya hout, 'Macedonian Identity through History.

Edebi Metin Çevirilerinde Lisanî ve Kültürel (Osmanlı Türkiye'sinde Makedon Kimliği: İçe- Bir Mesele Olarak Türkizmler). Зборник на riden ve Dışarıdan Görüşler, Tarih Boyunca трудови од меѓународната научна Makedon Kimliği.). Institute for National His- конференција „Јазични и културни tory, 60th Anniversary Conference. Скопје, проникнувања низ преведувањето и Macedonia: Institute for National History.

толкувањето“. 269-278. Svetkovski, V. (2017). етнолингвистички

Türkizmlerin Makedon Dilindeki İmlâ ve особености на турските лексички заемки во **Ortografi Meseleleri** колоквијалниот македонски јазик во Битола,

Леонтиќ, М. (2016). Транскрипцијата на (Manastır Halk Makedoncasındaki Türkçe турските имиња според стариот и според Ödünçlemelerin etno-dilbilimsel özellikleri). новиот Правопис на македонскиот јазик. Скопје: Makedonska akademija na naukite i (Makedon dilinde eski ve yeni İmlâ Kaidelerine umetnostite.

göre Türkçe isimlerin transkripsiyonu). Јазикот Dzakjovskii, V. (2007). Etimologia, etnolingvis- наш денешен, Зборник на трудови од tika i uzakovae kontakta slavanskih s greces- научниот собир „Јазикот наш денешен - kim, drugimi balkanskimi i turkskimi yzakami, јазикот наш насушен“, 27, 208-215. (Etimoloji, etnoloji bilimi ve Yunanca, Diğer

Леонтиќ, М. (2013). Транскрипцијата на Balkan ve Türk dilleri ile Slav Dillerinin Tema- турските лични имиња при превод од si), Slovenska Etimologija Danas, Institut Za турски на македонски јазик. (Türkçeden Ma- Srpski Jezik SANU, Bildiri Kitabı, Beograd, 171- kendoncaya çevrilen Türkçe Şahıs isimlerinin 207.

transkripsiyonu). Огледало (209-210), 6-7. Schubert, G. (1985). Turkish oda and Hunga-

Леонтиќ, М. (2011). Стандарднојазичната rian szoba in the languages and residential норма на македонскиот јазик и cultures of the Balkan Peninsula. (Balkan Yarı- транскрипцијата на турските лични имиња. madası'nın dillerinde ve yerleşim kültürlerinde (Makedoncanın standart dil normu ve Türkçe Türkçe oda ve Macar szoba), Central Asiatic

Journal, 29, 242-265, Wiesbaden. da Türkçe Dil öğeleri ve Olivera Yaşar-Leontik, M. (2020), *Türkçite elementi во Nasteva'nın Katkıları*). Зборник на трудови од македонскиот јазик како јазична и културна научниот собир под наслов „Придонесот на нишка меѓу турскиот и македонскиот македонските лингвисти во стабилизацијата јазик. (Türk ve Makedon dilleri arasında dilsel ve и во стандардизацијата на јазичната норма kültürel bir bağ olarak Makedon dilindeki Türkçe на македонскиот јазик“, во Институтот за unsurlar). Погледи за македонскиот јазик, 337- македонски јазик „Крсте Мисирков“, 11-12 355. мај 2011, Скопје. 77-86.

Edebi Eserlerde Bir Üslup unsuru Olarak Türkizmler Леонтиќ, М. (2016). Местото и улогата на турските лексички елементи во историскиот

Јашар-Настева, О. (1987). Турскн Елементи развој на македонскиот јазик. (Türkçe Dil во јазикот и Стилот на Македонската öğelerinin Makedon dilinin tarihî gelişimindeki народна Поезија. (Makedon Halk Şiirinin Dili yeri ve rolü). Годишен зборник на ve Tarzında Türkçe Unsurlar). Скопје: Филолошкиот факултет. 7, 17-26

Македонска академија на науките и **Türkizmlerin Makedon Dilindeki Kullanım-umetnostite, 111.** **larının Güncel Durumu**

Јашар-Настева, О. (1973). Стилистиката Korsch, Th. (1885). Die türkischen Elementi in upotreba на Турсизмите во современиот don Südost und osteuropäischen Sprachen. Македонски јазик. (Günümüz Makedon dilin- (Güneydoğu ve Doğu Avrupa dillerinde Türk-deki Türkizmlerin kullanım Tarzı). Реферати çe unsurlar) Itoconsion. Archiv für slavische Philologie. IX. 487. 653.

на македонските слависти за VII Friedman, V. (1986). Turkish influence in mo- меѓународен славистички конгрес во dern Macedonian: the current situation and its Варшава. Скопје: Сојуз на друштвата за general background. (Modern Makedon Dilin-де Türkçenin Etkisi: Mevcut Durum ve Genel македонски јазик и литература на СРМ, 35- de Türkçenin Etkisi: Mevcut Durum ve Genel 43.

Леонтиќ, М. (2012). Експресивноста и Arka Planı). Festschrift für Wolfgang Gese- импресивноста на турцизмите во поезијата mann, Band 3.Beiträge zur slawischen на Блаже Конески. (Blaze Koneski'nin Şiir Sprachwissenschaft und Kulturgeschichte (85- Dnyasındaki Türkizmlerin Anlatımcılığı ve 108). München: Hieronymus.

Etkileyiciliği). Зборник на трудови од Friedman, V. (2003). From orientalism to de- меѓународниот научен симпозиум-Блажеocracy and back again: Turkisms in the Bal- Конески и македонскиот јазик, литература и kan languages. In I. A. Sedakova & T. V. култура, Скопје, Филолошки факултет Civ'jan (eds.) Vpoiskah orientalnogo na Balka- „Блаже Конески“, Скопје, 209-221. nah (Balkanskie Ctenija 7) - Tezisy i materialy

Türkizmlerin Makedoncanın Esnekliğine ve (61-63). Moscow: Russian Academy of Arts and Kelime Hazinesinin Zenginleşmesine Katkı- Sciences.

ları Friedman, V. (2005). From Orientalism to De- Леонтиќ, М. (2012). Придонесот на Оливераocracy and Back Again. Turkish in the Bal- Јашар-Настева во збогатувањето, kans and in Balkan Languages. ((Oryantalizm-стабилизацијата и стандардизацијата на den Demokrasiye ve Tekrar Geriye: Balkan турските лексички елементи во Dilleri ve Dillerindeki Türkizmler)). Raymond македонскиот јазик. (Makedon Dilinin zen- Detrez, Pieter Plas (eds.). Developing Cultural ginleştirilmesi, istikrarı ve standardizasyonun- Identity in the Balkans. Convergence vs. Diver-

Morina, I. (2004). Balkan Bilim Çevrelerinin rarlari. 18. Uluslararası Türk Kültürü Sempozyumu. Türkçe Kelimelere Karşı Aldıkları Tavrı (ss. yumu, Üsküp, Makedonya – Bildiriler. 104-113. 2134). V. Uluslararası Türk Dil Kurultayı Bildirileri, Nestoroska, I. & Petrevska, B.; Namicev, P. (2017). Ottoman heritage tourism flows in Macedonia. (Makedonya'da Osmanlı mirası turizmi akışı.). International scientific conference Challenges of tourism and business logistics in the 21st century, 24-25 Oct 2017, Gevgelija, Macedonia.

Türkizmlerin Güncel Sıklık Ölçümü

Bu başlık altında bir çalışma tespit edilememiştir.

Osmanlı Sonrası Yeni Üretilen Türkizmler

Bu başlık altında bir çalışma tespit edilememiştir.

Türkizmlerin Kullanımının Artırılmasına İlişkin Çalışmalar

Ago, A. (2014). Makedonya'daki Türk Kültürünün Gelişmesinde Türkçe Basın Araçlarının

Katkısı. (44-51). 3rd International Conference On Language And Literature "Turkish in Europe" Tirana/Albania, Proceedings Book, v. 1. Leontik, M. (2013). Makedonca-Türkçe ve Türkçe-Makedonca Konuşma Kılavuzlarının Türkçe ve Makedonca'nın Öğrenilmesinde Ya-

Tablo 1

Türkizm Araştırmacılarının Milliyetleri ve Çalışmalarının Tür ve Nicelikleri

Milliyet	Müellif Sayısı	Kitap	Yük. Lisans Tezi	Makale	Kitap Bölümü	Tebliğ	Sözlük	Doktora Tezi	Bitirme Tezi	El Yazısı	Kaynak	Türkizm	Toplam
Makedon	20	1		35		12	1	1			18	50	68
Türk	43	3	1	21	1	13	1	2			21	42	63
Alman	20	2		19	1	3	2				7	27	34
İng. Amrk.	6	1		4	4	11				1	3	21	24
Balkan Türkü	11	2	1	23	1	13	1	1			5	42	47
Leh	2			3		1						4	4
Rus	7			4		2	1				1	7	8
Sloven	1										2	0	2
Macar	2			4	1	1						6	6
Bulgar	9	1		12		3						16	16
Sırp	11	1		3		1					7	5	12
Hırvat	2			2								2	2
Fransız	4			3							1	3	4
Çek	1			2							1	2	3
İtalyan	2			2								2	2

Arnavut	4	1		2		2	1			2	6	8	
İskandinav	3			3							3	3	
Rumen	1									1	0	1	
Boşnak	3			1		1				1	2	3	
Yunan	1					1					1	1	
Toplam	153	12	2	143	8	64	7	4	0	1	70	241	311

Makedoncadaki Türkizmler üzerine eserler yazan araştırmacıların milliyetçe dağılımında bu makalenin konusuna büyük oranda uygunluğu görülmektedir. En fazla çalışma Makedon ve Türk araştırmacılarca yayımlanmıştır. Çalışmaların türlerine bakıldığında ilk sırayı %40 civarında oranla ilmî makalelerin aldığı anlaşılmaktadır. Tabloda görülen çalışmaların yarısına yakınının müellifi Türk ve Makedon asıllıdır. Takriben beşte ikilik kısmı ise Türk asıllı yazarlarca kaleme alınmıştır. Konu üzerine yazılan tez sayısı sadece altıdır. Türkizmler üzerine çalışan müellif sayıları da hemen hemen çalışma sayılarının takip ettiği sıralamaya göre sıralanmaktadır. Müellifler %90'dan fazla oranında Avrupa kıtasındandır.

Tablo 2

Makedoncadaki Türkizmlere Dair Çalışmaların Dilce ve Türce Nicelik Tablosu

Kaynak	Kitap	Yük. Lisans Tezi	Makale	Kitap Bölümü	Tebliğ	Sözlük	Doktora Tezi	Kon. Kılavuzu	Bitirme Tezi	Toplam
Sırpça	3		2							5
Türkçe	6		12	1	4	2				25
Hırvatça										0
İngilizce	1		11		1			1		14
Almanca	3		5	1	1	1				11
Rusça					1					1
Fransızca			3							3
Makedonca	5		1	1		3		1		11
Toplam	18	0	34	3	7	6	0	1	1	70

Türkizm	Kitap	Yük. Lisans Tezi	Makale	Kitap Bölümü	Tebliğ	Sözlük	Doktora Tezi	El Yazması	Gazete	Toplam
Makedonca	4		47		17	2	2	1		73
Türkçe	4	2	31	2	19	2	2			62
İngilizce	1		14	4	15					34
Almanca			21	2	4	2				29

Fransızca	1		13		2					16
Bulgarca			8		2					10
Rusça			3		1	1				5
Sırpça	1		4		1					6
Lehçe			1							1
İtalyanca					1					1
Boşnakça			1		1					2
Rumence	1									1
Arnavutça					1					1
Toplam	12	2	143	8	64	7	4	0	1	241

Makedon dilindeki Türkizmler üzerine yapılan çalışmaların yazıldıkları dillerin tablosuna bakıldığında ilk sıraları çalışmanın konusuna uygun biçimde Makedonca, Türkçe, İngilizce ve Almanca almaktadır. Türkçe ve Makedonca ise toplam çalışmaların yarısından fazlasını teşkil etmektedir. Fransızca, Almanca ve İngilizce neşredilen yayın miktarı aslen Fransız, Alman veya İngiliz/Amerikan müellif sayısından epeyce fazladır. Mesela; Fransız asıllı müellifler 3 Türkizm çalışması telif etmişlerken Fransızca yayın sayısı 16'dır. Bu durum bazı diğer araştırmacıların eserlerini kendi anadillerinden farklı şekilde Fransızca ve Almanca olarak da yazdıklarını göstermektedir. İngiliz/Amerikan müelliflerin Türkizm çalışması 21 iken İngilizce neşir adedi 34'ü bulmaktadır.

Tablo 3

Makedoncadaki Türkizmlere Dair Araştırmaların Ülke ve Şehir Dağılım Tablosu

Avrupa	Şehir	Kitap	Y. L. Tezi	Mak.	Kitap Bölümü	Tebliğ	Sözlük	Dok. Tezi	K. Kıl.	Gazete	Türkizm	Kaynak	Toplam
Makedonya	Üsküp	4	1	36		19	1	2			63	16	79
	Gostivar			2						1	3		3
	Gevgelija					1					1	1	2
	İştıp			12			1				13	3	16
	Voronezh					1					1		1
Sırbistan	Belgrad	1		4		1					6	4	10
	Niş			1							1		1
	Novi Sad			1							1	1	2
Bosna Hersek	Saraybosna			3		2		1			6	1	7
Türkiye	Ankara	2		9	1	3	1				16	10	26
	İzmir		1	1		2					4		4
	İstanbul	2		6	2	3					13	7	20
	Edirne			2		2					4		4
	Niğde			1							1		1
	Kocaeli							1			1		1
	Manisa					1					1		1
	Samsun			1							1		1

	Bursa			1			1	3	4
	Adana			2			2		2
	Denizli					1	1		1
	Tekirdağ						0	1	1
Hırvatistan	Zagreb				2		2		2
	Rijeka			2			2		2
Almanya	Weisbaden	1		6	1		8		8
	Göttingen			2			2	1	3
	Berlin			8			8	3	11
	Münih			4	1	2	7	1	8
	Köln			1			1		1
	Heidelberg					2	2	1	3
	Münster			1			1	1	2
	Schwerin.						0	1	1
Avusturya	Viyana			1			1	1	2
Hollanda	Hague					1	1		1
Çekya	Prag			1			1	1	2
Rusya					2		2	1	3
	S.Petersburg								
	Moskova	1	1		1		3		3
Belçika	Brüksel	1	1				2		2
	Gent				1		1		1
İngiltere	Oxford						0	1	1
	Cambridge						0	1	1
Kosova	Prizren	3		1			4	1	5
	Priştine	2					2		2
Polonya	Krakow	1					1		1
	Poznan	1					1		1
	Olsztyn	1					1		1
Macaristan	Budapeşte	2					2	1	3
Yunanistan	Selanik	1					1		1
	Atina			1			1		1
Romanya	Bükreş	2		1			3		3
	Iaşi	1					1		1
İtalya	Udinese			1			1		1
Finlandiya	Helsinki	2					2		2
Bulgaristan	Sofya	10		4			14		14
Fransa	Paris	1		2			3	2	5
Danimarka	Kopenhag	1					1		1
Arnavutluk	Tiran			6			6	3	9
	İşkodra			1			1		1
Kıbrıs	Lefkoşe						0	1	1
Asya							0		0

Kırgızistan	Bişkek			1					1		1		
Azerbaycan	Bakü	1							1	1	2		
Y. Zellanda	Y. Zellanda	1							1		1		
Amerika										0	0		
ABD	Ohio	1		2					3		3		
	West Sussex		1						1		1		
	New York			1					1		1		
	Harvard	1							1		1		
	Palo Alto								0	1	1		
	Chicago			1					1		1		
	San Francisco			1					1		1		
Kanada	Edmonton	1							1		1		
Toplam		12	2	143	8	64	7	4	0	1	241	70	311

Makedoncadaki Türkizmler çalışmalarının yayımlandığı ülke ve şehirler tablosuna bakıldığında üstteki milliyet ve dil tablolarıyla sıralama bakımından ciddi oranda örtüştüğü görülmektedir. Üsküp, Ankara, İstanbul en fazla çalışmanın neşredildiği şehirler olarak öne çıkmaktadır. 29 ülke ve 69 farklı şehir üstteki tabloda yer bulmuştur. En çok çalışma Üsküp'te kaleme alınmıştır. Bu duruma paralel şekilde Makedonya 79 Türkizm çalışmasıyla toplam miktarın üçte birinin neşredildiği ülke olmuştur. Yayınların yaklaşık dörtte biri de Türkiye'de yapılmıştır. Böylece Makedonya ve Türkiye çalışmaların toplamda yarısından fazlasına ev sahipliği yapmaktadır. Bu tablolarla müelliflerin milliyetleri, çalışmaların dili ve yayımlanma yerleri birbirleriyle mukayese edilebilmektedir. Örneğin; Türk araştırmacıların 84 Türkizm çalışması varken, 62 çalışma Türkçe olup Türkiye'de 45 çalışma yayımlanmıştır.

SONUÇ

Bu derlemede Güney Slav dillerinin Doğu kolundaki iki dilden biri olan Makedoncadaki Türkizmler üzerine bir asra yakındır yapılan doğrudan veya dolaylı çalışmalara kademeli bir çerçeve çizilmeye çalışılmıştır. Yazılan eserlerin sayıca türleri, yayımlanma yerleri ile Makedoncadaki Türkizm araştırmacılarının milliyetlerini sayıca kıyas etme imkânı doğmuştur. Bu konuya ilgi gösteren araştırmacıların milliyetleri, konuya kimlerin ne kadar ilgi gösterdiklerine dair de bir ışık tutmaktadır. Çerçevde verilen çalışmaların dil, milliyet ve yayım yeri bakımından altbaşlıklar hâlinde yoğunlukları tespit edilmiştir. En fazla Makedonya ve Türkiye'de yapılmıştır. Türkizmlerin tespit, tasnif, tahlil ve kullanım güncelliğine dair çalışmalar sayıca görülebilir hâle gelmiştir. Bu tarihten sonra konu üzerinde yapılacak araştırmalara ve araştırmacılarına kaynakça bütünlüğü sunulmuştur. Nicelik olarak az olan veya hiç çalışmanın olmadığı bazı konuların belirlenmiş olması yeni çalışmaların ortaya konulması adına da fikir verici olmuştur.

KAYNAKÇA

- Ahmetaj, M. (2010). Balkanlara Yönelik Türkiye'de Yapılan Tezler Bibliyografyası. *Balkan Araştırmaları Dergisi*, (1)2, Ek.
- Aksel Kutlar, H. (1995). *Balkan Dillerindeki Türkçe Kültür Kelimeleri*. (Basılmamış Yüksek Lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, SBE, Cilt 1-2, İzmir.
- Elezović, G. (1932-1935) Речник косовско-метохиског дијалекта I (Rečnik Kosovsko Metohis-

- kog Dijalekta). СДЗ6 Српски дијалектолошки зборник IV (1932); II VI (1935). Beograd.
- Jašar-Nasteva, O. (1962). Турските лексички елементи во македонскиот јазик, (Turskrite leksični elementi vo Makedonskiot jazik). (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Skopje, XXXIV, 519 str.
- Jašar-Nasteva, O. (2001). Турските лексички елементи во македонскиот јазик. (Turskrite leksični elementi vo Makedonskiot jazik). Институт за македонски Јазик Крсте Мисирков. Скопје: Посебна издание книга, 31.
- Karaağaç, G. (2008). *Türkçe Verintiler Sözlüğü*. TDK Yay.
- Kutlar, H. (1999). Balkan Ülkelerindeki Türkçe Alıntılar ve Sözlükler Üzerine Kısa Kaynakça. *Kebikeç*, 4(7-8), 85-93.
- Lokotsch, K. (1927). *Etymologisches Wörterbuch Der Europäischen Wörter Orientalischen Ursprungs*. Heidelberg: Carl Winter's Universitätsbuchhandlung.
- Miklosich, F. (1884). Die Türkischen Elemente in der Südosteuropäischen Sprachen (Griechisch, Albanisch, Rumunisch, Bulgarisch, Serbisch, Kleinrussisch, Grossrussisch, Polnisch). I-II Hälfte, Wien.
- Miklosich, F. (1885). Die türkischen Elemente in den südost und osteuropäischen Sprachen. *Denkschriften der philologisch-historischen Classe der kaiserlichen Akademie der Wissenschaften* 35, 105–192.
- Miklosich, F. (1888-1889). Nachtrag zu der Unter dem Gleichen Titel im XXXIV und XXXV Bande der Denkschriften Gedruckten Abhandlung, Wien.
- Miklosich, F. (1889). Die türkischen Elemente in den südost und osteuropäischen Sprachen. *Denkschriften der philologisch-historischen Classe der kaiserlichen Akademie der Wissenschaften*, 37, 1-88.
- Miklosich, F. (1890). Die türkischen Elemente in den südost und osteuropäischen Sprachen. *Denkschriften der philologisch-historischen Classe der kaiserlichen Akademie der Wissenschaften* Wien, 38, 1-194.
- Škaljić, A. (1966). *Turcizmi u Srpskohrvatskom Jeziku*. Svjetlost.
- Uzun, C., Özek, F. (2019). Balkanlarla ilgili Türkiye’de yapılmış çalışmalar-I. *Çukurova Araştırmaları*, 5(1), 22-52. <http://dx.doi.org/10.18560/cukurova.1117>
- Uzun, C. (2019). Balkanlarla ilgili Türkiye’de yapılmış çalışmalar-II. *Çukurova Araştırmaları*, 5(2), 150-178. <http://dx.doi.org/10.18560/cukurova.1148>
- Xhanari-Latifi, L. (2015). *Balkan dillerindeki ortak türkizmalar sözlüğü*. Pamukkale Üniversitesi Yayınları, No: 30.
- Елезовић (Elezović), Г (G). (1931). О именима и пореклу старијих муслиманских породица у Скопљу, (O Imenima i Poreklu Starijih Muslimanskih Porodica u Skoplju). *Зборник за етнографију и фолклор Јужне Србије и суседних области* 1, 1-22. Скопље.